

**ҚАЗАҚ ҰЛТТЫҚ АГРАРЛЫҚ ЗЕРТТЕУ УНИВЕРСИТЕТІ
КОММЕРЦИЯЛЫҚ ЕМЕС АКЦИОНЕРЛІК ҚОҒАМЫ**

**НЕКОММЕРЧЕСКОЕ АКЦИОНЕРНОЕ ОБЩЕСТВО
«КАЗАХСКИЙ НАЦИОНАЛЬНЫЙ АГРАРНЫЙ ИССЛЕДОВАТЕЛЬСКИЙ
УНИВЕРСИТЕТ»**

«Агробиология» факультеті

Факультет «Агробиология»

ЭЛЕКТИВТІ ПӘНДЕР КАТАЛОГЫ

КАТАЛОГ ЭЛЕКТИВНЫХ ДИСЦИПЛИН

«7М05204 – ЭКОЛОГИЯ»

2025-2027 оқу жылына арналған

на 2025-2027 учебный год

АЛМАТЫ 2025

Элективті пәндер каталогы ҚазҰАЗУ-нің академиялық сапа кеңесінің (хаттама №2, 19 наурыз 2025 ж.) және Ғылыми кеңесінің (хаттама №9, 26 наурыз 2025 ж.) шешімдерімен мақұлданған.

Каталог элективных дисциплин одобрен решением совета академического качества КазНАИУ (протокол №2 от 19 марта 2025г.) и Ученым Советом (протокол №9 от 26 марта 2025г.).

Құрастырғандар: Абдыров А., Кусаинова Ж., Ильясова Н., Куандыкова Э.

Составители: Абдыров А., Кусаинова Ж., Ильясова Н., Куандыкова Э.М.

АЛҒЫ СӨЗ

Элективті пәндер каталогы (ЭПК) Қазақстан Республикасы БҒМ 2022 жылдың 18 тамызында № 202 бұйрығымен бекітілген мемлекеттік жалпыға міндетті білім беру стандарты мен Білім беру бағдарламасы негізінде Қазақ ұлттық аграрлық зерттеу университетінің оқу процесі мазмұны бөлімімен құрастырылды.

ЭПК білім алушыларға жеке білім траекториясын құру үшін элективті оқу пәндерін және ПОҚ таңдау мүмкіндігімен қамтамасыз етеді. Білім беру бағдарламаларының және ЭПК негізінде білім алушылар эдвайзерлердің көмегімен жеке оқу жоспарын әзірлейді.

Каталог кестесінде жалпы білім беру пәндері (ЖБП) циклінің міндетті, таңдау пәндері, базалық пәндер (БП), кәсіптік пәндер (КП) циклінің жоғары оқу орнының міндетті және таңдау пәндері мен оның баламасының формуляры келтіріледі. ЭПК формулярында пәндердің қазақ, орыс тілдеріндегі атаулары, пәннің қысқаша мазмұны, пререквизиттері мен постреквизиттері, ПОҚ аты-жөні, кредит саны мен курсты оқу семестрі көрсетілген.

ПРЕДИСЛОВИЕ

Каталог элективных дисциплин (КЭД) сформирован отделом содержания учебного процесса Казахского национального аграрного исследовательского университета в соответствии с утвержденным Государственным общеобязательным стандартом высшего образования. Приказ Министра науки и высшего образования Республики Казахстан от 18 августа 2022 года № 202.

КЭД обеспечивает обучающимся возможность в выборе элективных учебных дисциплин и ППС для формирования индивидуальной образовательной траектории. На основании Образовательной программы и КЭД обучающимися с помощью эдвайзеров разрабатываются ИУПы.

В таблице каталога приводятся дисциплины обязательного и элективного компонента цикла общеобразовательные дисциплины (ООД), вузовские и элективные дисциплины цикла базовые дисциплины (БД), профилирующие дисциплины (ПД) и формуляры элективных дисциплин с альтернативой цикла ООД, БД, ПД. В формуляре КЭД указаны названия дисциплин на казахском, русском языках с кратким описанием курса, пререквизитов, постреквизитов, ФИО руководителей программ, количества кредитов и семестров изучения.

Білім беру бағдарламасы: «7М05204- Экология»
Берілетін дәреже: 7М05204- «Экология» білім беру бағдарламасы бойынша жаратылыстану
ғылымдарының магистрі (ғылыми-педагогикалық бағыт)

Образовательная программа: «7М05204 – Экология»
Присуждаемая степень: Магистр естественных наук по образовательной программе
«7М05204- Экология» (научно-педагогическое направление)

Пәннің коды мен атауы (қазақша, ағылшынша) Код и название дисциплины (рус., англ.)	GTF 5205 Ғылым тарихы мен философиясы (History and Philosophy of Science) IFN 5205 История и философия науки (History and Philosophy of Science)
Пәннің ПОҚ ППС дисциплины	ф.ғ.к., доцент Шаракпаева Г.Д. к.ф.н., доцент Шаракпаева Г.Д.
Пән циклі Цикл дисциплины	БП/ЖК БД /ВК
Оқу деңгейі Уровень обучения	Магистратура
Білім беру бағдарламасы (шифр, атауы) Образовательная программа	7М05204- Экология
Академиялық кредит Кол-во академических кредитов	5
Оқыту формасы Форма обучения	Күндізгі Очная
Семестр	1
Пәннің пререквизиттері Пререквизиты дисциплины	Философия
Пәннің постреквизиттері Постреквизиты дисциплины	Қорытынды аттестация Итоговая аттестация
Пәнді оқу мақсаты Цель изучения дисциплины	Мақсаты – ғылыми танымның тарихи динамикасы негізінде алынған және тарихи өзгеріп жатқан әлеуметтік-мәдени контекстте қарастырылған ғылыми білімді игеру арқылы арнайы қызметтің даму заңдылықтары мен тенденцияларын зерттеу. Цель – изучение закономерностей и тенденций развития особой деятельности по производству научных знаний, взятых в их исторической динамике и рассмотренных в исторически изменяющемся социокультурном контексте.
Пән мазмұны	«Ғылымның тарихы мен философиясы» курсы магистратураның барлық мамандықтары үшін міндетті. Ол магистранттардың бойында ғылыми ойлау мәдениетін қалыптастырады. Сараптамалық қабілет пен ізденіс қызметінің дағдыларын дамытып, болашақ ғалымға қажетті теориялық және практикалық білімдер береді. Ғылымға және ғалымдарға қажеттілік күшейіп отырған қазіргі заманда бұл пәнді зерттеу қоғам үшін де, жас ізденуші үшін де аса маңызды. «Ғылым тарихы мен философиясы» курсы арнайы философиялық талдау пәні болып табылатын ғылым феноменінің мәселелерімен таныстырып, ғылымның тарихы мен теориясы, ғылым

Содержание дисциплины	дамуының заңдылықтары және ғылымның білімнің құрылымы, ғылымның мамандық және әлеуметтік институт ретіндегі ерекшеліктері, ғылыми ізденіс жүргізу әдістері, ғылымның қоғам дамуындағы рөлі туралы білім қалыптастырады. Курс «История и философия науки» является общеобязательным для всех специальностей магистратуры. Он формирует у магистрантов культуру научного мышления, развивает аналитические способности и навыки исследовательской деятельности, дает теоретические и практические знания, необходимые будущему ученому. Изучение дисциплины является важным в эпоху возрастания насущной необходимости в науке и в ученых. «История и философия науки» вводит в проблематику феномена науки как предмета специального философского анализа, формирует знания об истории и теории науки; о закономерностях развития науки и структуре научного знания; о науке как профессии и социальном институте; о методах ведения научных исследований; о роли науки в развитии общества.
Пәннің құзіреттілігі	Пәнді меңгергеннен кейін магистрант: - біледі және түсінеді: ғылымның табиғатын, құрылымын, ұйымдастыру және қызмет ету принциптерін; ғылымның генезисі мен тарихын; ғылым тарихы мен философиясының ұғымдық аппаратын, ғылыми пәндердің қалыптасу және даму заңдылықтарын; - қолдана алады: ғылыми-зерттеу қызметі барысында туындайтын міндеттерді тұжырымдау және шешу; зерттеудің қажетті әдістерін таңдау; ғылыми зерттеу, педагогикалық жұмысты жүргізуде әдіснамалық және әдістемелік білімді қолдану; - құзретті: өзіндік ғылыми-зерттеу және ғылыми-педагогикалық қызметті жүргізу; ғылыми мақалалар жазу, конференцияларда, симпозиумдарда сөз сөйлеу.
Компетенция дисциплины	После освоения дисциплины магистр должен: - знать и понимать: природу, строение, принципы организации и функционирования науки; генезис и историю науки; понятийный аппарат истории и философии науки, закономерности формирования и развития научных дисциплин; уметь: формулировать и решать задачи, возникающие в ходе научно-исследовательской деятельности; выбирать необходимые методы исследования; применять методологические и методические знания в проведении научного исследования, педагогической работы; владеть навыками: ведения самостоятельной научно-исследовательской и научно-педагогической деятельности; написания научных статей, выступления на конференциях, симпозиумах.
Қорытынды бақылау нысаны Форма итогового контроля	Емтихан Экзамен
Пәннің оқытылу мерзімі Продолжительность дисциплины	1 академиялық кезең (15 апта) 1 академический период (15 недель)
Әдебиеттер тізімі Список литературы	Негізгі/Оснaвнaя 1.Құсайынов, Д.Ө. XX ғасырдың басындағы

	қазақ философиясы: ерекшеліктері мен нақыштары [Электрондық ресурс]: оқу құралы / Д.Ө. Құсайынов [ж.б.].- CD-R 52x-700 MB.- Алматы: Book Plus, 2013.- 286 б.: 1 электрон.опт.диск (CD-ROM); 2. Джонстон, Д. Философияның қысқаша тарихы: Сократтан Дерридаға дейін [Электронный ресурс] / Д. Джонстон [ж.б.]; ауд. Г.З.Әбдірасылова, Г.Ж.Нұрышева.- Алматы: Ұлттық аударма бюросы, 2018.- 216 б.- (Рухани жаңғыру. Жаңа гуманитарлық білім. Қазақ тіліндегі 100 жаңа оқулық). 3. Мырзалы С.К. Ғылымның тарихы мен философиясы. — Алматы: Бастау, 2014. 4. Турысжанова, Р.К. История и философия науки [Текст]: учеб. пособие / Р.К. Турысжанова, М.К. Ташбулатова; МОН РК.- 2-е изд.- Караганда: Medet Group, 2018.- 292 с. 5. Ильин, В.В. История и философия науки [Текст]: учебник / В.В. Ильин.- 3-е изд., перераб. и доп.- Москва: Проспект, 2019.- 336 с. Қосымша/Дополнительная 6. Хасанов М. Ш., Петрова В. Ф. История и философия науки. - Ллксты: Казак университеті. 2013. - 150 с История и философия науки. Под ред. Крянева Ю.В., Моториной Л.Е. - М.: ИНФРА-М, 2011. – 426 с. 7. Степин В. С. История и философия науки. - М.: Академический Проект, 2011.- 423 с. 8. Latham-Koenig, C. English File: Elementary. Class Audio CDs 1-5 [Текст] / C. Latham-Koenig [и др.].- 3-rd edition.- New York: Oxford University Press, 2012.
--	---

Пәннің коды мен атауы (қазақша, ағылшынша) Код и название дисциплины (рус., англ.)	SHTK 5206 Шет тілі (кәсіби) (Foreign Language (for specific purposes) IYа 5206- Иностранный язык (профессиональный) (Foreign Language (for specific purposes)
Пәннің ПОҚ ППС дисциплины	п.ғ.к., аға оқытушы Омарбаева Г.С. к.п.н., ст. преподаватель Омарбаева Г.С.
Пән циклі Цикл дисциплины	БП/ЖК БД/БК
Оқу деңгейі Уровень обучения	Магистратура
Білім беру бағдарламасы (шифр, атауы) Образовательная программа	7М05204- Экология
Академиялық кредит Кол-во академических кредитов	5
Оқыту формасы Форма обучения	Күндізгі Очная
Семестр	1
Пәннің пререквизиттері Пререквизиты дисциплины	Бакалавриат бағдарламасы бойынша шетел тілі (A1, A2, B1) Иностранный язык (A1, A2, B1) по программе бакалавриата
Пәннің постреквизиттері Постреквизиты дисциплины	Қорытынды аттестация Итоговая аттестация
Пәнді оқу мақсаты	Арнайы мақсаттар үшін шет тілі курсының мақсаты

Цель изучения дисциплины	магистранттардың халықаралық қарым-қатынас тілі және ұлттық мәдениеттерді кәсіби қызметтің әртүрлі салаларында, ғылыми және практикалық жұмыста, шетелдік серіктестермен қарым-қатынаста, өздігінен білім алу және басқа да мақсаттар үшін танудың құралы ретінде шет тілін пайдалануға мүмкіндік беретін коммуникативтік құзыреттілікті меңгеруі болып табылады. Практикалық мақсатпен қатар курс мамандықтарды игеруде білім беру және тәрбиелік мақсаттарды жүзеге асырады, студенттердің көкжиегін кеңейтуге, олардың жалпы мәдениеті мен білімін, ойлау мәдениеті мен күнделікті және кәсіби қарым-қатынасты арттыруға, басқа елдер мен халықтардың рухани құндылықтарын құрметтеу мен толеранттылыққа тәрбиелеуге ықпал етеді. Целью курса иностранного языка для специальных целей является овладение магистрантами коммуникативной компетенцией, которая в дальнейшем позволит пользоваться иностранным языком как языком международного общения и средство познания национальных культур в различных областях профессиональной деятельности, научной и практической работе, в общении с зарубежными партнерами, для самообразовательных и других целей. Наряду с практической целью, курс реализует образовательные и воспитательные цели при освоении специальностей, способствуя расширению кругозора студентов, повышению их общей культуры и образования, а также культуры мышления и повседневного и профессионального общения, воспитанию уважения и терпимости к духовным ценностям других стран и народов.
Пән мазмұны Содержание дисциплины	Практикалық сабақтар, МӨЖ және МӨЖ - магистранттың эксперименттік-зерттеу жұмысы, жобалау жұмыстарын орындау Практические занятия, СРМ и СРМП - экспериментально-исследовательская работа магистранта, выполнение проектных работ
Пәннің құзіреттілігі Компетенция дисциплины	Пәнді меңгергеннен кейін магистрант: 1) Әр түрлі функционалды стильдер мен жанрлардағы арнайы мәтіндер мен түпнұсқа әдебиеттерді оқу және талдау сияқты ауызша және жазбаша қарым-қатынастың білім, білік және дағды кешенін меңгергендігін көрсету; 2) күнделікті және кәсіби сипаттағы әңгімеге қатыса білу, 3) сөйлеу этикетінің ережелерін сақтай отырып, монологиялық және диалогтік мәлімдеменің негізгі түрлерін меңгеру; 4) іскерлік жазудың негізгі түрлерін меңгеру В результате изучения курса магистранты должны: 1) Демонстрировать овладение комплексом знаний, умений и навыков устного и письменного общения, такие как чтение и анализ специальных текстов и оригинальной литературы разных функциональных стилей и жанров; 2) умение принимать участие в беседе повседневного и профессионального характера, 3) овладение основными видами монологического и диалогического высказывания, соблюдая правила речевого этикета; 4) овладение основными видами делового письма
Қорытынды бақылау нысаны	Емтихан

Форма итогового контроля	Экзамен
Пәннің оқытылу мерзімі Продолжительность дисциплины	1 академиялық кезең (15 апта) 1 академический период (15 недель)
Әдебиеттер тізімі Список литературы	Негізгі/Основная 1.Ibrayeva, A.M. English on Soil [Электронный ресурс]: электронный учебник / А.М. Ibrayeva [и др.]; КазНАУ.- edition 1.- Almaty: KazNAU, 2017.- 2, 04 МБ. 2.Latham-Koenig, C. English File: Beginner. Class Audio CDs 1-4 [Текст] / C. Latham-Koenig [и др.]- 3-rd edition.- New York: Oxford University Press, 2015. 3.«New English File. Intermediate». Student's book. Oxford University Press, 2012. 4.Постельная, А.И. Разговорные темы [Текст]: методические указания / А.И. Постельная – Ухта: Изд-во УГТУ, 2014 5.Агабекян, И. П. Английский язык для ССУЗОВ [Текст]: учеб.пособие / И. П. Агабекян. - М.: ТК Велби, Издательство Проспект, 2015 Қосымша/Дополнительная 6.McMillan Dictionary of Contemporary English. - McMillan, 2010. 7.Murphy Raymond. Essential Grammar in Use. Intermediate. Cambridge University Press. – 2010. 8.British National Corpus: http://www.natcorp.ox.ac.uk 9.Кунанбаева С.С. Теория и практика современного иноязычного образования. Алматы, 2010.

Пәннің коды мен атауы (қазақша, ағылшынша) Код и название дисциплины (рус., англ.)	ZhMP 5207 - Жоғары мектептің педагогикасы (Pedagogy of Higher education) PVSH 5207 - Педагогика высшей школы (Pedagogy of Higher education)
Пәннің ПОҚ ППС дисциплины	п.ғ.к., қауым.профессор Скабаева Г.Н. к.п.н., ассоц. профессор Скабаева Г.Н.
Пән циклі Цикл дисциплины	БП/ЖК БД / ВК
Оқу деңгейі Уровень обучения	Магистратура
Білім беру бағдарламасы (шифр, атауы) Образовательная программа	7М05204- Экология
Академиялық кредит Кол-во академических кредитов	5
Оқыту формасы Форма обучения	Күндізгі Очная
Семестр	1
Пәннің пререквизиттері Пререквизиты дисциплины	Философия
Пәннің постреквизиттері Постреквизиты дисциплины	Педагогикалық практика Педагогическая практика
Пәнді оқу мақсаты	Жоғары мектеп оқытушысының кәсіби-педагогикалық мәдениеті негіздерін қалыптастыру, педагогикалық

Цель изучения дисциплины	құзіреттілікті қалыптастыру, университеттің оқу процесінде болашақ оқытушыларды жалпы мәселелермен, жоғары мектеп педагогикасының әдіснамалық және теориялық негіздерімен, заманауи талдау технологияларымен, оқыту мен тәрбиелеуді жоспарлау мен ұйымдастырумен, оқытушы мен білім алушының пәндік өзара әрекеттесуінің коммуникативті технологияларымен таныстыру. формирование основ профессионально-педагогической культуры преподавателя высшей школы, формирование педагогической компетентности, ознакомление будущих преподавателей с общей проблематикой, методологическими и теоретическими основами педагогики высшей школы, современными технологиями анализа, планирования и организации обучения и воспитания, коммуникативными технологиями субъект-субъектного взаимодействия преподавателя и студента в образовательном процессе вуза.
Пән мазмұны Содержание дисциплины	Жоғары білім беудің қазіргі заманғы парадигмасы. Қазақстандағы жоғары кәсіби білім беру жүйесі. Педагогика ғылымының әдіснамасы. Педагогикалық зерттеудің әдіснамалық аппараты. Жоғары мектеп оқытушысының кәсіби және коммуникативті құзіреттілігі. Жоғары мектептегі білім беру теориясы (дидактика). Жоғары мектептегі қозғаушы күштері мен қағидалары. Жоғары білім берудің мазмұны. Жоғары мектепте кредиттік оқыту жүйесі негізінде оқыту процесін ұйымдастыру. Болашақ мамандарды даярлауда оқытуды ұйымдастырудың дәстүрлі және белсенді әдістері мен формалары. Жоғары мектептегі жаңа білім беру технологиялары. Кредиттік технология жағдайында студенттердің өзіндік жұмысын ұйымдастыру. ЖОО-дағы эдвайзердің, тьютордың және офис-тіркеушінің қызметі. Жоғары мектептің ғылыми іс-әрекетінің теориясы. СҒЗЖ. Жоғары мектеп маман тұлғасын қалыптастыру және тәрбиелеудегі әлеуметтік институты ретінде. ЖОО-дағы тәрбие жұмысының мәні мен негізгі бағыттары. Современная парадигма высшего образования. Система высшего профессионального образования в Казахстане. Методология педагогической науки. Методологический аппарат педагогического исследования. Профессиональная и коммуникативная компетентность преподавателя высшей школы. Теория обучения в высшей школе (дидактика). Движущие силы и принципы обучения в высшей школе. Содержание высшего образования. Организация процесса обучения на основе кредитной системы обучения в высшей школе. Традиционные и активные методы и формы организации обучения в подготовке будущих специалистов. Новые образовательные технологии в высшей школе. Организация самостоятельной работы студентов в условиях кредитной технологии. Деятельность эдвайзера, тьютора и офис-регистратора в вузе. Теория научной деятельности высшей школы. НИРС. Высшая школа как социальный институт воспитания и формирования личности специалиста. Сущность и основные направления воспитательной работы в вузе. Куратор в системе высшего образования. Технология составления учебно-

	методических материалов. Менеджмент в высшем образовании.
Пәннің құзіреттілігі	Пәнді меңгергеннен кейін магистрант: Білуі керек: қазіргі жоғары білім берудің және педагогикалық ғылымның өзекті мәселелерін; ЖОО оқытушысының педагогикалық іс-әрекеттің мәнін; Іскерліктерін меңгеру: педагогикалық теориялардың заңдылықтарына сүйене отырып, педагогикалық фактілерді, құбылыстарды, оқиғаларды және оларды педагогикалық ғылым тілінде сипаттауды, педагогикалық болмысты түсіндіруді, болжауды және жетілдіруді; оқыту мен тәрбиелеудің жаңа тұжырымдамаларына негізделе отырып, оқу-тәрбие процесін құрастыруды, білім берудің ТЛА-стратегиясын, оқытудың кредиттік жүйесін меңгеруді; оқыту мен тәрбиелеу процесінде шығармашылық-дамытушы орта құруды; студенттерді оқыту мен өзін-өзі дамытуды ынталандыруды; педагогикалық білім беру; Блум таксономиясына сәйкес құзыреттілікті бағалау. Меңгеруі керек: оқытудың тиімді ЖОО технологияларын қолдануын; студенттердің іс-әрекетін ұйымдастыру және басқаруын. Құзыретті болуы тиіс: жоғары педагогикалық білім беру мәселелерін шешу және оның одан әрі даму перспективасына; оқытудың тиімді ЖОО технологияларын қолдану мәселелеріне; педагогикалық коммуникативтік қарым-қатынастың негізгі түрлеріне; өзекті психологиялық-педагогикалық мәселелерді шешу, қол жеткізілген нәтижелерді бағалау; студенттердің қызметін ұйымдастыру және басқаруына.
Компетенция дисциплины	В результате изучения курса магистранты должны: Знать: актуальные проблемы современного высшего образования и педагогической науки; сущность педагогической деятельности преподавателя вуза; Овладеть умениями: выделения из окружающей действительности педагогических фактов, явлений, событий и описания их на языке педагогической науки, опираясь на закономерности педагогических теорий, объяснения, прогнозирования и совершенствования педагогической действительности; конструирования учебно-воспитательного процесса, основываясь на новых концепциях обучения и воспитания, владения ТЛА-стратегией образования, кредитной системой обучения; создания творчески-развивающей среды в процессе обучения и воспитания; мотивации обучения и саморазвития студентов; оценки компетенций согласно таксономии Блума. Владеть: вопросами применения эффективных вузовских технологий обучения; организации и управления деятельностью студентов. Быть компетентным: в решении проблем высшего педагогического образования и перспектив его дальнейшего развития; вопросах применения эффективных вузовских технологий обучения; основных видах педагогического коммуникативного взаимодействия; решении актуальных психолого-педагогических проблем, оценке достигнутых результатов; организации и управлении деятельностью студентов.

Қорытынды бақылау нысаны Форма итогового контроля	Емтихан Экзамен
Пәннің оқытылу мерзімі Продолжительность дисциплины	1 академиялық кезең (15 апта) 1 академический период (15 недель)
Әдебиеттер тізімі Список литературы	Негізгі/ Основная: 1. Жаксылыкова Н.Е., Тленбаева А.А., Скабаева Г.Н. Педагогика. Учебное пособие., Алматы, 2018. 2. Zhaxylykova N.Y., Skabayeva G.N., Tlenbayeva A.A. Pedagogy. Textbook, Almaty, 2020. 3. Zhaxylykova, N. Educational-methodological complex of the discipline (EMCS) for a master "Pedagogy" [Текст]: for undergraduates of all specialties; KazNAU.- Almaty: Aytumar, 2018. 4. Жаксылыкова Н.Е. Учебно-методический комплекс дисциплины (УМКД) «Педагогика высшей школы» для магистранта. Для образовательной программы магистратуры, Алматы, 2020 г. 5. Zhaxylykova N.Y. Educational-methodical complex of discipline «PEDAGOGY OF HIGHER SCHOOL» for master students. For graduate education program of the master course, Almaty 2020. 6. Жаксылыкова Н.Е. Лекционный комплекс по дисциплине «ПЕДАГОГИКА ВЫСШЕЙ ШКОЛЫ» для образовательной программы магистратуры, Алматы, 2020г. 7. Zhaxylykova N.Y. Lecture complex in the discipline «PEDAGOGY OF HIGHER SCHOOL». For graduate education program of the master course, Almaty 2020 г. Қосымша/ Дополнительная: 8. Шалгынбаева, К.К. Жоғары мектеп педагогикасы [Электрондық ресурс]: электрондық оқулық / К.К. Шалгынбаева, Н. Албытова, Т.С. Сламбекова; ҚР Білім және ғылым м-трлігі; Респ. жоғары оқу орындары аралық электрондық кітапхана. - Алматы: РМЭБ, 2016. 9. Жаксылыкова, Н.Е. Учебно-методический комплекс для PhD докторанта по дисциплине "Педагогическая деятельность преподавателя высшей школы" [Текст]: для PhD докторантов всех спец. / Н.Е. Жаксылыкова.- Алматы: Айтұмар, 2015.- 104 с.

Пәннің коды мен атауы (қазақша, ағылшынша) Код и название дисциплины (рус., англ.)	BP 5208 Басқару психологиясы (Psychology of Management) PU 5208 Психология управления (Psychology of Management)
Пәннің ПОҚ ППС дисциплины	п.ғ.к., қауым. профессор Кенбаева Г.К. к.п.н., ассоц. профессор Кенбаева Г.К.
Пән циклі Цикл дисциплины	БП/ЖК БД/ВК
Оқу деңгейі Уровень обучения	Магистратура
Білім беру бағдарламасы (шифр, атауы) Образовательная программа	7М05204 –Экология
Академиялық кредит Кол-во академических	3

кредитов	
Оқыту формасы Форма обучения	Күндізгі
Семестр	2
Пәннің пререквизиттері Пререквизиты дисциплины	Жоғары мектептің педагогикасы Педагогика высшей школы
Пәннің постреквизиттері Постреквизиты дисциплины	Конфликтология
Пәнді оқу мақсаты Цель изучения дисциплины	Магистранттарда басқарушылық қызметтің психологиялық заңдылықтары туралы түсініктерді қалыптастыру, басқарушылық қатынастардың психологиялық жағының көріну ерекшелігімен танысу; басқарушылық қызметтің психологиялық заңдылықтары туралы жүйелі түсініктерді қалыптастыруға ықпал ету, басқару тиімділігінің төмендеуінің негізінде жатқан психологиялық себептерді талдау дағдыларын меңгеру; магистранттарды басқарушылық қатынастардың психологиялық жағының көріну ерекшелігімен таныстыру. Формирование у магистрантов представлений о психологических закономерностях управленческой деятельности, ознакомление со спецификой проявления психологической стороны управленческих отношений; способствование формированию системных представлений о психологических закономерностях управленческой деятельности, приобретение навыков анализа психологических причин, лежащих в основе снижения эффективности управления; ознакомление магистрантов со спецификой проявления психологической стороны управленческих отношений.
Пән мазмұны Содержание дисциплины	Басқару психологиясы ғылым ретінде. Тұлға басқару объектісі ретінде. Еңбек мотивациясы. Басшы басқару субъектісі ретінде. Ұйымдастыру және шағын топ басқару объектілері ретінде. Басшының коммуникативтік құзыреттілігі. Басқарушылық қызметтегі перцептивті және мнемоникалық процестер. Басқарушылық қызметтегі ойлау процестері. Басқарушылық қызметтегі эмоционалды-еріктік күйлер. Басқару шешімдерін қабылдау психологиясы. Іскерлік келіссөздер. Басшының имиджі. Кәсіби қызметтегі Стресс. Психология управления как наука. Личность как объект управления. Мотивация трудовой деятельности. Руководитель как субъект управления. Организация и малая группа как объекты управления. Коммуникативная компетентность руководителя. Перцептивные и мнемические процессы в управленческой деятельности. Мыслительные процессы в управленческой деятельности. Эмоционально-волевые состояния в управленческой деятельности. Психология принятия управленческих решений. Деловые переговоры. Имидж руководителя.
Пәннің құзіреттілігі	Пәнді меңгергеннен кейін магистрант: -біледі: басқару процесінің психологиялық құрамдас бөлігі; Кәсіби қызметтегі басқару процесінің әдістері, заңдары және негізгі элементтері; басқарушылық қызметтің психологиялық

Компетенция дисциплины	ерекшелігі, басқарушылық қызметтің тиімділігіне әсер ететін басшылар мен бағыныштылардың жеке сипаттамалары; іскерлік қарым-қатынастың нысандары мен заңдылықтары және оны оңтайландыру бойынша ұсыныстар; -түсінеді: басқару субъектілері ретінде топ пен ұйым психологиясының ерекшеліктерін түсіну; тұлғаның психологиялық сипаттамасын талдау; өзінің психикалық жағдайын түсіндіру; жеке тұлғаны психологиялық талдау нәтижелерін басқару тиімділігін арттыру мүддесінде пайдалану; адамдарды басқару қабілеті, күрделі іскерлік жағдайларды талдай білу; -қолдана алады: басқару процесінде мінез-құлық пен өзара түсіністіктің өзін-өзі реттеу әдістері; басқару техникасы мен әдістері, тыңдау, әңгімелесу, келіссөздер, сенімдер дағдылары; басқару тиімділігінің төмендеуіне негізделген психологиялық себептерді талдау дағдылары; басқарушылық әсердің тиімді әдістерін игеру -құзыретті: өзінің кәсіби қабілеттерінің деңгейін бағалау әдістері мәселелерінде; негізгі психикалық функциялардың өзін-өзі реттеу мәселелерінде; басқарушылық қызметтің әртүрлі жағдайларында алынған психологиялық білімді практикада пайдалануда; басқару саласындағы психологиялық құбылыстарды зерделеу мәселелерінде. После освоения дисциплины магистр должен: - знать психологическую составляющую процесса управления; методы, законы и основные элементы управленческого процесса в профессиональной деятельности; психологическую специфику управленческой деятельности, личностные характеристики руководителей и подчинённых, оказывающие влияние на эффективность управленческой деятельности; формы и закономерности делового общения и рекомендации по его оптимизации; - понимать разбираться в особенностях психологии группы и организации как субъектов управления; анализировать психологическую характеристику личности; вести интерпретацию собственного психического состояния; использовать результаты психологического анализа личности в интересах повышения эффективности управления; умением руководить людьми, способностью анализировать сложные деловые ситуации; - применить приёмами саморегуляции поведения и взаимопонимания в управленческом процессе; техникой и приёмами управления, навыками слушания, ведения беседы, переговоров, убеждений; навыками анализа психологических причин, лежащих в основе снижения эффективности управления; овладеть эффективными приемами управленческих воздействий; - быть компетентным в вопросах приемов оценивания уровня своих профессиональных способностей; в вопросах саморегуляции протекания основных психических функций; в практическом использовании полученных психологических знаний в различных условиях управленческой деятельности; в вопросах изучения психологических явлений в сфере
------------------------	---

	управления.
Қорытынды бақылау нысаны Форма итогового контроля	Емтихан Экзамен
Пәннің оқытылу мерзімі Продолжительность дисциплины	1 академиялық кезең (15 апта) 1 академический период (15 недель)
Әдебиеттер тізімі Список литературы	Негізгі/ Основная 1. Абдиғапбарова А.И. психологиясы [Электрондық ресурс]: Электронды оқу құралы / А.И. Абдиғапбарова [ж.б.]; Қазақ Ұлттық Аграрлық университеті.- CD-139 Мб.- Алматы: ҚазҰАУ, 2013 ж.- 222 б.: 139 Мб. 2. Умбиталиев, А.Д. Басқару психологиясы [Электрондық ресурс]: оқу құралы / А.Д. Умбиталиев [и др.]- Алматы: Экономика, 2017.- 464 б.: 652 Мб. 3. Қабақова Әмірова Б.Ә., Н.Ферхат, А.Е.Ахметова, М.М.Нұртаева, М.П. т.б. Тәжірибелік психология [Электрондық ресурс]: оқу-әдістемелік құрал / Қабақова Әмірова Б.Ә., Н.Ферхат, А.Е.Ахметова, М.М.Нұртаева, М.П. т.б. [ж.б.]- Қарағанды: АҚНҰР, 2017.- 100 б.: 188 Мб. 4. Беляев, Ю.М. Инновационный менеджмент [Текст]: учебник / Ю.М. Беляев.- М.: Дашков и К*, 2014.- 220 с. Қосымша/Дополнительная 5. Ахтаева, Н.С. Басқару психологиясы [Мәтін]: оқу құралы / Н.С. Ахтаева, А.І. Әбдіғапбарова, З.Н. Бекбаева.- Алматы: Бастау, 2009.- 250 б. 6. Авдулова, Т.П. Психология менеджмента [Текст]: Учебное пособие / Т.П. Авдулова.- Москва: Академия, 2003.- 251с. 7. Кусаинова, Н.М. Психология и этика делового общения [Текст]: учеб.-метод. комплекс / Н.М. Кусаинова.- Алматы: Эпиграф 2016.- 240 с.

Пәннің коды мен атауы (қазақша, ағылшынша) Код и название дисциплины (рус., англ.)	КOBAS 5209 Қоршаған орта және биологиялық әртүрлілікті сақтау (Environment and conservation of biological diversity) OSSBR 5209 Окружающая среда и сохранение биологического разнообразия (Environment and biodiversity conservation)
Пәннің ПОҚ ППС дисциплины	п.ғ.к., профессор Махамедова Б.Я. к.п.н., профессор Махамедова Б.Я.
Пән циклі Цикл дисциплины	БП/ТК БД/КВ
Оқу деңгейі Уровень обучения	Магистратура
Білім беру бағдарламасы (шифр, атауы) Образовательная программа	7М05204 –Экология
Академиялық кредит Кол-во академических кредитов	5
Оқыту формасы Форма обучения	Күндізгі Очная
Семестр	1

Пәннің пререквизиттері	Жаратылыстанудың экологиялық аспектілері, Экологиялық мониторинг
Пререквизиты дисциплины	Экологические аспекты естествознания, Экологический мониторинг
Пәннің постреквизиттері	Экологиялық бақылаудың негізгі принциптері, Агрожүйелер экологиясы
Постреквизиты дисциплины	Основные принципы экологического контроля, Экология агросистем
Пәнді оқу мақсаты	Биологиялық әртүрлілікті зерттеудегі, биологиялық әртүрлілікті талдау мен бағалаудағы, қоршаған орта мен қоғамның қауіпсіздігі мен адамның өзара әрекеттесуін қамтамасыз ететін негізгі ұғымдар туралы теориялық білім.
Цель изучения дисциплины	Теоретические знания о базовых концепциях в изучении биоразнообразия, анализы и оценки биоразнообразия на различных уровнях, обеспечения безопасности и устойчивого взаимодействия человека с природной средой и обществом.
Пән мазмұны	Тіршілік ортасын қорғау және биоалуандықты сақтау мәселелерінің туындау себептері, пәннің мазмұны мен міндеттері. Биологиялық ғылым және биоалуандық. Генетикалық және түр алуандығы, қауымдастықтар мен экожүйелер алуандығы. Түр түрлілігі заңдылықтары. Биоалуандықтың «ыстық нүктелері». Биоалуандықтың өзгеруі. Экологиялық факторлардың биоәртүрлілікке әсері. Биоалуантүрлілікті сақтау. Биотүрлілікті сақтауда ерекше қорғалатын табиғи аумақтардың орны мен рөлі. Қазақстан Республикасындағы қоршаған ортаны қорғау және қоршаған ортаны қорғау саласындағы халықаралық ынтымақтастық.
Содержание дисциплины	Цель и задачи дисциплины и причины возникновения проблем связанных с охраной окружающей среды и сохранением биоразнообразия. Биологическая наука и биоразнообразие. Генетическое и видовое разнообразие, разнообразие биоценозов и экосистем. Закономерности видового разнообразия. «Горячие точки» биоразнообразия. Взаимосвязь экосистем и биоразнообразия. Влияние экологических факторов на биоразнообразие. Сохранение биоразнообразия. Место и роль особо охраняемых территорий в сохранении биоразнообразия. Международное сотрудничество в области природопользования и охраны окружающей среды в Республике Казахстан.
Пәннің құзіреттілігі	Пәнді меңгергеннен кейін магистрант: -біледі: биоәртүрліліктің қалыптасу заңдылықтары, оның географиялық кеңістіктегі дифференциациясы, дифференциацияның әртүрлі деңгейлеріндегі биоәртүрлілікті бағалаудың негізгі бірліктері, биоәртүрліліктің әлемдік және ғаламдық экологиялық мәселелері; -түсінеді: биологиялық әртүрлілікті және биоәртүрлілікті сақтау тәсілдерін қоса алғанда, қоршаған ортаны бақылау жүйелері туралы; -қолдана алады: экологиялық проблемаларды өздері шешкен кезде ұсыныстар және экологиялық проблемаларға икемді жауап, ғылыми негізделген шешімдер; -құзыретті: биоәртүрліліктің жай-күйі мен динамикасын бағалауда, биоәртүрлілікті бақылау және қорғау әдістерімен табиғи және антропогендік факторлардың әсерінен әртүрліліктің

Компетенция дисциплины	өзгеруін болжау После освоения дисциплины магистр должен: - знать закономерности формирования биоразнообразия, его дифференциацию в географическом пространстве, базовые единицы оценки биоразнообразия на разных уровнях дифференциации, мировые и глобальные экологические проблемы биоразнообразия; - понимать и иметь представление о системах экологического мониторинга, в том числе биоразнообразия и пути сохранения биоразнообразия; - применить рекомендации и более гибко реагировать на экологические проблемы при решении самих экологических проблем, научно обоснованные решения; - быть компетентным в оценке состояния и динамики биоразнообразия, прогнозировать изменение разнообразия под воздействием природных и антропогенных факторов методами мониторинга и охраны биоразнообразия.
Қорытынды бақылау нысаны Форма итогового контроля	Емтихан Экзамен
Пәннің оқытылу мерзімі Продолжительность дисциплины	1 академиялық кезең (15 апта) 1 академический период (15 недель)
Әдебиеттер тізімі Список литературы	Негізгі/ Основная: 1.Бродский А.К. Биоразнообразие: структура, проблемы и перспективы сохранения/ Сборник трудов Зоологического музея МГУ им М.В. Ломоносова. Т.54. 2016, С.380-396. 2. Баубеков С.Ж. Табиғатты қорғаудағы экология негіздері: оқулық / С.Ж. Баубеков, С.Т. Дуйсенбаева.- Алматы: Эверо, 2015. 3. Булекбаева, К.Б. Экология және қоршаған ортаны қорғау [Мәтін]: оқулық / К.Б. Булекбаева.- Алматы: Эверо, 2015.- 157 б. 5.Электронная научная библиотек КазНАУ 4. Фахруденова, И.Б. Окружающая среда и сохранение биоразнообразия [Текст]: ч.1: Теоретический курс: учеб. пособие / И.Б. Фахруденова, Р.М. Тазитдинова, О.П. Исаенко.- Алматы: ССК, 2019.- 180 с. 5. Стандарты качества окружающей среды: учеб. пособие для вузов / Н.С.Шевцова, Ю.Л.Шевцов, Н.Л.Бацукова [и др.]; под ред. М.Г.Ясоевеева.- Мн.-М.: ИНФРА-М, 2015.- 156 Қосымша/ Дополнительная: 6.Проблемы окружающей среды и сохранения биологического разнообразия [Электронный ресурс] / А.Б. Бигалиев. - Алматы: NURPRESS, 2011. 7.Проблемы, приоритеты и партнерство национального плана действий по охране окружающей среды для устойчивого развития Республики Казахстан. Алматы, 1996. 8.Қазақстан Республикасының ландшафттық және биологиялық әртүрлілігі. БҰҰ Даму Бағдарламасының ақпараттық-аналитикалық шолуы. Мыңжылдықтар тоғысындағы даму мақсаттарын қолдайтын жарияланым. Алматы, 2005
Пәннің коды мен атауы (қазақша, ағылшынша)	TRTP 5209 Табиғи ресурстарды тиімді пайдалану (Rational use of natural resources)

Код и название дисциплины (рус., англ.)	RIPR 5209 Рациональное использование природных ресурсов (Rational use of natural resources)
Пәннің ПОҚ ППС дисциплины	PhD, аға оқытушы Куандыкова Э.М. PhD, ст.преподаватель Куандыкова Э.М.
Пән циклі Цикл дисциплины	БП/ТК БД/КВ
Оқу деңгейі Уровень обучения	Магистратура
Білім беру бағдарламасы (шифр, атауы) Образовательная программа	7М05204 –Экология
Академиялық кредит Кол-во академических кредитов	5
Оқыту формасы Форма обучения	Күндізгі Очная
Семестр	1
Пәннің пререквизиттері Пререквизиты дисциплины	Жаратылыстанудың экологиялық аспектілері, Экологиялық мониторинг Экологические аспекты естествознания, Экологический мониторинг
Пәннің постреквизиттері Постреквизиты дисциплины	Қоршаған ортаның химиясы мен физикасы, Экологиядағы геоақпараттық жүйелер Химия и физика окружающей среды, Геоинформационные технологии в экологии
Пәнді оқу мақсаты Цель изучения дисциплины	Табиғи ресурстар мен дәстүрлі емес энергия көздерін пайдаланудың қазіргі жағдайы мен болашағын ашу. Қазіргі экологиялық проблемалар және топырақты ұтымды пайдалану әдістері, жер ресурстарының сипаттамалары туралы білім беру. Өсімдіктерді қорғауды және ұтымды пайдалануды реттеу принциптері мен әдістеріне негізделген. Қоршаған ортаны қорғаудың халықаралық-құқықтық механизмі және табиғатты ұтымды пайдалану мәселелерін шешудегі адамның тұрақты дамуының экологиялық аспектілері туралы білім беру. Раскрыть современное состояние и перспективы использования природных ресурсов и нетрадиционных источников энергии. Образование о современных экологических проблемах и методах рационального использования почв, характеристиках земельных ресурсов. Основываются на принципах и методах регулирования защиты и рационального использования растений. Дать знания о международно-правовом механизме охраны окружающей среды и экологических аспектах устойчивого развития человека в решении проблем рационального природопользования.
Пән мазмұны	Табиғатты ұтымды пайдалану адамзаттың өмір сүру жағдайларын қамтамасыз етуге және материалдық пайда алуға, адам қызметінің ықтимал зиянды салдарының алдын алуға, табиғаттың жоғары өнімділігін сақтауға және оның ресурстарын қорғауға және үнемді пайдалануға бағытталған. Атмосфераны қорғау және ұтымды пайдалану. Жер қойнауын қорғау және ұтымды пайдалану. Топырақты қорғау және ұтымды пайдалану. Өсімдіктер әлемін қорғау және ұтымды пайдалану. Жануарлар

Содержание дисциплины	элемін қорғау және ұтымды пайдалану. Халықаралық қоршаған ортаны қорғаудың құқықтық тетіктері. Адамның тұрақты дамуының экологиялық аспектілері. Рациональное природопользование направлено на обеспечение условий существования человечества и получение материальных благ, предотвращение возможных вредных последствий человеческой деятельности, на поддержание высокой производительности природы и охрану и экономное использование ее ресурсов. Охрана и рациональное использование атмосферы. Охрана и рациональное использование недр. Охрана и рациональное использование почв. Охрана и рациональное использование растительного мира. Охрана и рациональное использование животного мира. правовые механизмы защиты международной
Пәннің құзіреттілігі	Пәнді меңгергеннен кейін магистрант: - біледі: қоршаған ортаны қорғауға, табиғи ресурстарды алдыналауға, ұтымды пайдалануға, адам іс-әрекетінің табиғатпен өзара әрекеттесуіндегі заңдылықтарды реттеуге, табиғатты қорғау және табиғи ресурстарды ұтымды пайдалану туралы заңнамалық актілерді білуге бағытталған білім жүйесі. - түсіну: Табиғи ресурстар экологиясының теориялық аспектілері, Экологияның негізгі ұғымдары мен заңдылықтары, табиғатты қорғау және табиғи ресурстарды пайдалану саласындағы басқару туралы білімді түсіну; - қолдана алады: Табиғи ресурстар экологиясының теориялық аспектілері, Экологияның негізгі ұғымдары мен заңдылықтары, табиғатты қорғау және табиғи ресурстарды пайдалану саласындағы басқару туралы білім; - Қазақстан Республикасының атмосферасын, су ресурстарын, жер қойнауын пайдалану мен пайдалы қазбаларды қорғау және ұтымды пайдалану мәселелерін қарау; - құзретті: қоғам мен табиғаттың өзара іс-қимыл жүйесін диагностикалауға қатысу; тұрақты дамумен байланысты экологиялық-географиялық міндеттерді шешу; табиғи жағдайлар мен ресурстарды ұтымды пайдаланудың жеке және жалпы проблемаларын талдау; табиғат пайдалануды После освоения дисциплины магистр должен: - знать: системой знаний, направленных на охрану окружающей среды, профилактику, рациональное использование природных ресурсов, регуляцию закономерностей при взаимодействии человеческой деятельности с природой, знать законодательные акты по охране природы и рациональному использованию природных ресурсов - понимать: теоретические аспекты экологии природных ресурсов, Основные понятия и закономерности экологии, знания об управлении в области охраны природы и использования природных ресурсов; - рассмотрение вопросов охраны и рационального использования атмосферы, водных ресурсов, недропользования и полезных ископаемых Республики Казахстан; - применить и проводить глубокие и всесторонние экологические исследования литосферы, гидросферы и атмосферы для осуществления различных экологических
Компетенция дисциплины	

	мероприятий, прежде всего в определенный период времени. - быть компетентным участие в диагностике систем взаимодействия общества и природы; решение эколого-географических задач, связанных с устойчивым развитием; анализ частных и общих проблем рационального использования природных условий и ресурсов; управление природопользованием.
Қорытынды бақылау нысаны Форма итогового контроля	Емтихан Экзамен
Пәннің оқытылу мерзімі Продолжительность дисциплины	1 академиялық кезең (15 апта) 1 академический период (15 недель)
Әдебиеттер тізімі Список литературы	Негізгі/ Основная: 1. Экология природных ресурсов. Учебное пособие Сулейменова Н.Ш., Махамедова Б.Ж., Акылбекова Р.А.: Алматы, КазНАУ. 2020г. -162 стр 2. Сулейменова Н.Ш. Природопользование и ресурсосберегающие технологии в агроэкосистеме: //Учебник. - Алматы: Издательство «Айтұмар», 2015. – 265 с. 3. Wildlife Ecology, Conservation, and Management. by John M. Fryxell , Anthony R. E. Sinclai, Graeme Caughley. Wiley-Blackwell; 3rd Edition edition. 2015. 4. Зәуірбек, Ә.К. Использование природных ресурсов и экологическая обстановка. Оценка развития экономики страны: учеб. пособие / Ә.К. Зәуірбек; МОН РК.- Алматы: ЭСПИ, 2020. 5. Учебно-методический комплекс дисциплины ОРРО5211- «Охрана природных ресурсов и переработка отходов» / сост. Б.Ж.Махамедова; КазНАУ.- Алматы: Айтумар, 2016.- 116 Қосымша/ Дополнительная: 6. В.М. Константинов, В.М. Галушин, И.А. Жигарев, Ю.Б. Челидзе Рациональное использование природных ресурсов и охрана природы.- М.: Академия, 2009.- 272 с.:ил., табл. 7.Эбель А. Охрана и рациональное использование природных ресурсов: учеб. / А. Эбель; Рекомендован М-вом образования и науки РК.- 2-е изд.- Астана: Фолиант, 2011.- (Профессиональное образование).

Пәннің коды мен атауы (қазақша, ағылшынша) Код и название дисциплины (рус., англ.)	EZM 5210 Экологияның заманауи мәселелері (Modern problems of ecology) SPE 5210 Современные проблемы экологии (Modern problems of ecology)
Пәннің ПОҚ ППС дисциплины	п.ғ.к., профессор Махамедова Б.Я. к.п.н., профессор Махамедова Б.Я.
Пән циклі Цикл дисциплины	БП/ТК БД/КВ
Оқу деңгейі Уровень обучения	Магистратура
Білім беру бағдарламасы (шифр, атауы) Образовательная программа	7М05204 –Экология
Академиялық кредит	5

Кол-во академических кредитов	
Оқыту формасы Форма обучения	Күндізгі
Семестр	1
Пәннің пререквизиттері Пререквизиты дисциплины	Жаратылыстанудың экологиялық аспектілері, Экологиялық мониторинг Экологические аспекты естествознания, экологический мониторинг
Пәннің постреквизиттері Постреквизиты дисциплины	Экологиялық бақылаудың негізгі принциптері, Агрожүйелер экологиясы
Пәнді оқу мақсаты Цель изучения дисциплины	Пәнді игерудің мақсаты магистрлерде экология мен табиғатты пайдаланудың қазіргі заманғы проблемаларын талдауға, оларды шешу жолдарын іздеуге кешенді көзқарасты қамтамасыз ететін жүйелі экологиялық ойлауды қалыптастыру; сондай-ақ магистранттардың шығармашылық қабілеттерін дамыту, қазіргі әлемде бағдарлау үшін маманға қажетті ғылыми дүниетанымды қалыптастыру болып табылады. Целями освоения дисциплины является формирование у магистров системного экологического мышления, обеспечивающего комплексный подход к анализу современных проблем экологии и природопользования, поиску путей их решения; а также развитие творческих способностей магистрантов, формирование у них научного мировоззрения необходимого специалисту для ориентации в современном мире.
Пән мазмұны Содержание дисциплины	Кіріспе. Пәннің мақсаты мен міндеттері экологияның қазіргі заманғы мәселелері. Экологиялық қауіп және оны бағалау. Тәуекел теориясының негізгі ережелері. Экологиялық дағдарыс. Экологиялық апат. Жаһандық мәселелер. Экологиялық-экономикалық қауіпті басқару. Қоғам және өзара әрекеттесу табиғаты, формалары. Табиғи ортаны оңтайландыру. Қоғам-табиғат. Экологиялық мониторинг. Введение. Цель и задачи дисциплины современные проблемы экологии. Экологическая опасность и ее оценка. Основные положения теории риска. Экологический кризис. Экологическая катастрофа. Глобальные проблемы. Управление эколого-экономической опасностью. Общества и природы взаимодействия, формы. Оптимизация природной среды. Общество-природа. Экологический мониторинг
Пәннің құзіреттілігі	Пәнді меңгергеннен кейін магистрант: - біледі: экологиялық дағдарыстар мен табиғат пайдалану проблемаларының себептері (табиғи және антропогендік); - қоршаған ортаның антропогендік трансформациясының процестері мен салдары; - табиғи ресурстарды пайдаланудың әлеуметтік-экономикалық және экологиялық салдары. -түсінеді: биосфераның қазіргі экологиялық мәселелерін Биосфера деңгейінде түсіну, әлемдік құбылыстарды, табиғи өзгерістерді зерттеу; -қолдана алады: экологиялық проблемаларды талдау және табиғи ресурстарды Ғаламдық, аймақтық және жергілікті деңгейде пайдалану үшін теориялық білімді қолдану;

Компетенция дисциплины	-күзретті: қазіргі кезеңде экологиялық проблемаларды шешу жолдарын қарастыру. После освоения дисциплины магистр должен: - знать причины (природные и антропогенные) экологических кризисов и проблем природопользования; - процессы и последствия антропогенной трансформации окружающей среды; - социально-экономические и экологические последствия использования природных ресурсов. - понимать понимание современных экологических проблем биосферы на уровне биосферы, изучения мировых явлений, природных изменений - применить применять теоретические знания для анализа проблем экологии и использования природных ресурсов на глобальном, региональном и локальном уровнях; - быть компетентным Рассмотрение путей решения экологических проблем на современном этапе
Қорытынды бақылау нысаны Форма итогового контроля	Емтихан Экзамен
Пәннің оқытылу мерзімі Продолжительность дисциплины	1 академиялық кезең (15 апта) 1 академический период (15 недель)
Әдебиеттер тізімі Список литературы	Негізгі / Основная: 1. Berkinbay, O. Bioresources of Kazakhstan: fauna [Текст]: Volume 1. Fish resources, resources amphibians, resources reptiles: textbook / O. Berkinbay, G. Shabdarbaeva; The Ministry of education and science of the Republic of Kazakhstan.- 2nd edition, tutorial, supplemented.- Almaty: Aytumar, 2015.- 152 p. 2. Мейірбеков, А.Қ. Табиғатты пайдалану және оны қорғау негіздері [Мәтін]: оқу құралы / А.Қ. Мейірбеков, Г.С. Оспанова.- Алматы: Эверо, 2015.- 151 б. 3. Қазақстан Республикасындағы мемлекеттік экологиялық бақылауды ұйымдастырудың әдістемелік негіздері [Мәтін]: оқу құралы / Е.С.Андасбаев, Ж.С.Әлімбаев, А.К.Кенжебеков, Ж.Ж.Қанағатов; ҚР Білім және ғылым м-трлігі.- Қарағанды: АҚНҰР, 2018.- 284 б 4. Экологические проблемы и энергосбережение [Текст]: Учебное пособие / В. Д. Карминский, В. И. Колесников, Ю. А. Жданов, В. М. Гарин; Под общ. ред. профессора В. Д. Карминского.- М: Маршрут, 2004.- 592с. 5. Окружающая среда и человек [Текст]: учебник для вузов / Н.Ш. Сулейменова, Б.Ж. Махамедова, М.В. Филипова.- Алматы: Эпиграф, 2016.- 264 с. Қосымша/ Дополнительная: 6. Жакупова А.А. Чигаркин А.В. Қазақстанның аймақтық геоэкологиясы. Алматы, 2007. 7. Охрана природы: Справочник //Митрюшкин К.П., Берлянд М.Е., Беличенко Ю.П. и др. 2-е изд. перераб. – Москва. «Агропромиздат» 1997. –с.22.
Пәннің коды мен атауы (қазақша, ағылшынша)	BSHKTPZhT 5210 Биологиялық және шикізат қорларын тиімді пайдаланудың жаңа технологиялары (New technologies for the rational use of biological and raw

	materials) NTRIBSR 5210 Новые технологии рационального использования биологических и сырьевых ресурсов (New technologies for the rational use of biological and raw materials)
Пәннің ПОҚ ППС дисциплины	п.ғ.к., профессор Махамедова Б.Я. к.п.н., профессор Махамедова Б.Я.
Пән циклі Цикл дисциплины	БП/ТК БД/КВ
Оқу деңгейі Уровень обучения	Магистратура
Білім беру бағдарламасы (шифр, атауы) Образовательная программа	7М05204 –Экология
Академиялық кредит Кол-во академических кредитов	5
Оқыту формасы Форма обучения	Күндізгі Очная
Семестр	1
Пәннің пререквизиттері Пререквизиты дисциплины	Жаратылыстанудың экологиялық аспектілері, Экологиялық мониторинг Экологические аспекты естествознания, Экологический мониторинг
Пәннің постреквизиттері Постреквизиты дисциплины	Қоршаған ортаның химиясы мен физикасы, Экологиядағы геоакпараттық жүйелер Химия и физика окружающей среды, Геоинформационные технологии в экологии
Пәнді оқу мақсаты Цель изучения дисциплины	Білім алушыларды қоршаған ортаға ең аз әсер ете отырып, табиғи ресурстарды ұтымды пайдаланудың қазіргі заманғы технологияларына оқыту Обучение обучающихся современным технологиям рационального использования природных ресурсов с минимальным воздействием на окружающую среду
Пән мазмұны Содержание дисциплины	«Биологиялық және шикізат қорларын тиімді пайдаланудың жаңа технологиялары» пәніне кіріспе. Қазақстан экономикасының әртүрлі ресурс түрлерімен қамтамасыз етілуі. Түсті және қара металдардың, энергетикалық шикізаттардың қазба кен орныдары, олардың көлемі және республика территориясы бойынша орналасуы. Табиғи ресурстардың көлемі мен күйін бағалау – экономиканы жоспарлау Введение в дисциплину «Новые технологии эффективного использования биологических и сырьевых ресурсов». Обеспеченность экономики Казахстана различными видами ресурсов. Месторождения цветных и черных металлов, энергетического сырья, их объемы и расположение по территории республики. Оценка объема и состояния природных ресурсов-планирование экономики.
Пәннің құзіреттілігі	Пәнді меңгергеннен кейін магистрант: - біледі: табиғи ресурстарды ұтымды пайдалануға байланысты экономика мен қоршаған ортаның негізгі проблемалары туралы, әртүрлі шикізат ресурстарын, биологиялық және қалдық ресурстарды ұтымды пайдалану саласындағы озық елдердің

Компетенция дисциплины	жетістіктері туралы білу; -түсінеді: табиғи ресурстар экологиясының теориялық аспектілері, - өсімдіктер мен жануарлардан алынатын ауыл шаруашылығы өнімдерін кешенді қайта өңдеудің жаңа технологияларымен; - тұрмыстық қалдықтарды кешенді қайта өңдеудің жаңа технологияларымен; -қолдана алады: қоршаған ортаны қорғаудың халықаралық-құқықтық механизмін және табиғатты ұтымды пайдалану мәселелерін шешудегі адамның тұрақты дамуының экологиялық аспектілерін білу. - әртүрлі экологиялық іс-шараларды, ең алдымен белгілі бір уақыт кезеңінде жүзеге асыру үшін литосфераны, гидросфераны және атмосфераны терең және жан-жақты экологиялық зерттеулерді қолдана білу. -құзретті: қоршаған ортаға барынша аз әсер ете отырып, табиғи ресурстарды ұтымды пайдаланудың қазіргі заманғы технологияларына қатысуға құзыретті болу. После освоения дисциплины магистр должен: - знать: об основных проблемах экономики и окружающей среды, связанных с рациональным использованием природных ресурсов, о достижениях передовых стран в области рационального использования различных сырьевых ресурсов, биологических и отходовных ресурсов; - понимать: теоретические аспекты экологии природных ресурсов, - Новейшими технологиями комплексной переработки сельскохозяйственной продукции растительного и животного происхождения; - применить: проводить глубокие и всесторонние экологические исследования литосферы, гидросферы и атмосферы для осуществления различных экологических мероприятий, прежде всего в определенный период времени. - быть компетентным: группировать необходимые материалы по интересующим технологиям;
Қорытынды бақылау нысаны Форма итогового контроля	Емтихан Экзамен
Пәннің оқытылу мерзімі Продолжительность дисциплины	1 академиялық кезең (15 апта) 1 академический период (15 недель)
Әдебиеттер тізімі Список литературы	Негізгі/Основная: 1.Исабаев, Г.А. Современный урбанизм: основные инновации и перспективы развития [Текст]: учеб. пособие / Г.А. Исабаев.- Алматы: Лантар Трейд, 2019.- 176 с 2.Макконнелл, Р.Л. Қоршаған ортаны қорғау мәселелері: тұрақты болашаққа көзқарас [Мәтін]: оқулық / Р.Л. Макконнелл, Д.К. Абель; ағыл. тілінен ауд. Г.Б.Абиева, Г.Ж.Жомартова; ҚР Білім және ғылым м-трлігі.- 4-бас.- Алматы: Дәуір, 2017.- 320 б. 3.Оценка воздействия на окружающую среду [Текст]: учеб. пособие / В.К.Донченко, В.В.Иванова, В.М.Питулько, В.В.Растоскуев; под ред. В. М. Питулько.- 2-е изд., стереотип.- М.: Академия, 2016.- 400 4. Жумаев, Е.Д. Новые технологии рационального использования биологических и сырьевых ресурсов [Электронный ресурс]: учебно-методический комплекс дисциплины магистранта / Е.Д. Жумаев.- Алматы: КазНАУ,

	2009.- 46с. 5.Climate Change Impacts on High-Altitude Ecosystems. by Münir Öztürk, Khalid Rehman Hakeem, I. Faridah-Hanum. Springer. 2015. 6.Булекбаева, К.Б. Экология және қоршаған ортаны қорғау [Мәтін]: оқулық / К.Б. Булекбаева.- Алматы: Эверо, 2015.- 157 б. 7. BSHKUPGT - "Биологиялық және шикізат қорларын ұтымды пайдаланудың жаңа технологиялары" пәнінің жұмыс оқу-әдістемелік кешені [Мәтін]: 6М060800-"Экология" маман. арн. / құраст. Б.Ж.Махамедова.- Алматы: Айтұмар, 2016.- 111 б. 8. Жасыл технологиялар және қалпына келетін ресурстар [Мәтін]: оқу құралы / Б.Я. Махамедова.- Алматы: TechSmith, 2022.- 260 б. Қосымша/Дополнительная: 9.Новиков Ю.В. Экология, окружающая среда и человек. М.: 2003. 8.Миллер Т. Жизнь в окружающей среде /Пер. с англ. Т.1. – М.: Прогресс-Пангея, 2003. С. 250. 10.Лысикин С.А. и др. Сохранения биоразнообразия и рациональное использование биологических ресурсов. –М.: СИМ МГУ, 2005г. 11.Закон РК «Об охране окружающей среды». – Казахстанская правда. №144, 5 август 1997.
--	---

Пәннің коды мен атауы (қазақша, ағылшынша)	АЕЕ 5211 Адам және экологиялық эпидемиология (Human and environmental epidemiology)
Код и название дисциплины (рус., англ.)	ChEE 5211 Человек и экологическая эпидемиология (Human and environmental epidemiology)
Код и название дисциплины (рус., англ.)	ChEE 5211 Человек и экологическая эпидемиология (Human and environmental epidemiology)
Пәннің ПОҚ	к.т.н., аға оқытушы Муташева Г.С.
ППС дисциплины	к.т.н., ст.преподаватель Муташева Г.С.
Пән циклі	БП/ТК
Цикл дисциплины	БД/КВ
Оқу деңгейі	Магистратура
Уровень обучения	
Білім беру бағдарламасы (шифр, атауы)	7М05204 –Экология
Образовательная программа	
Академиялық кредит	5
Кол-во академических кредитов	
Оқыту формасы	Күндізгі
Форма обучения	Очная
Семестр	1
Пәннің пререквизиттері	Жаратылыстанудың экологиялық аспектілері, Экологиялық мониторинг
Пререквизиты дисциплины	Экологические аспекты естествознания, Экологический мониторинг
Пәннің постреквизиттері	Экологиялық мәдениет
Постреквизиты дисциплины	Экологическая культура
Пәнді оқу максаты	Экологиялық-эпидемиологиялық зерттеудің негізгі түсініктерін, принциптері мен әдістерін оқып үйрену.

Цель изучения дисциплины	Изучить основные понятия, принципы и методы проведения эколого-эпидемиологических исследований
Пән мазмұны Содержание дисциплины	Экологиялық эпидемиология. Экологиялық эпидемиология әдістері. Қоршаған ортаның ластануының халықтың денсаулығына әсерін бағалау. Денсаулық және экологиялық тәуекел тұжырымдамасы. Экологиялық ауру. Қоршаған ортаны қорғау және денсаулық сақтау шаралары. Экологическая эпидемиология. Методы экологической эпидемиологии. Оценка воздействия загрязнения ОС на здоровье населения. Понятие риск для здоровья и экологический риск. Экологическое заболевание. Мероприятия по ООС и здоровья населения.
Пәннің құзіреттілігі Компетенция дисциплины	Пәнді меңгергеннен кейін магистрант: - біледі: атмосфералық ауаның, ауыз судың және топырақтың сапасына байланысты негізгі заңнамалық және нормативтік құжаттар. - түсінеді: халықтың денсаулығының жай-күйін салыстырмалы бағалауға, сондай-ақ қолайсыз экологиялық факторлардың әсер ету қаупін бағалауға арналған эпидемиологиялық көрсеткіштерді бөліп көрсету үшін экологиялық эпидемиологияның негізгі тұжырымдамалары. - қолдана алады: эпидемиялық, пандемиялық процестердің механизмдері; инфекциялық және паразиттік жүйелер; инфекциялық қоздырғыштардың берілу механизмдері мен жолдары. - құзретті: ластаушы заттардың халықтың денсаулығына әсер ету дәрежесін анықтау. После освоения дисциплины магистрант должен: - знать основные законодательные и нормативные документы, касающиеся качества атмосферного воздуха, питьевой воды и почвы. - понимать основные понятия экологической эпидемиологии, выделить наиболее информативные эпидемиологические показатели для сравнительной оценки состояния здоровья населения, а также для оценки риска воздействия на него неблагоприятных факторов ОС. - применить механизмы эпидемических, пандемических процессов; инфекционные и паразитарные системы; механизмы и пути передачи возбудителей инфекции. - быть компетентным определять степень воздействия загрязняющих веществ на здоровье населения.
Қорытынды бақылау нысаны Форма итогового контроля	Емтихан Экзамен
Пәннің оқытылу мерзімі Продолжительность дисциплины	1 академиялық кезең (15 апта) 1 академический период (15 недель)
Әдебиеттер тізімі Список литературы	Негізгі/ Основная: 1.Экология адамның [Мәтін]: моногр. / Ю.А. Габов, В.Э.Кист, С. М.Аполлонский [және др.].- Алматы: Эверо,2015.792 б. 2.Бигалиев, А.Б. Генетика Экологиялық [Мәтін]: оқулық / А.Б. Алматының Бигалиев.-: эпиграф,2017.396 б. 3.Камышева, К.С. Микробиология, эпидемиологии негіздері жән е микробиологических зерттеу әдістері

	[Мәтін]: оқу құралым / К.С. Камышева. - 2-е изд.- Ростов-на-Дону: Феникс, 2014. 5. Оценка воздействия на окружающую среду и экологическая экспертиза инженерных проектов [Электронный ресурс]: учеб. пособие / Т.А. Василенко, С.В. Свергузова.- 2-е изд.- М.: Инфра-Инженерия, 2019.- 264 с. 6. Дмитренко, В.П. Экологический мониторинг техносферы [Электронный ресурс]: учеб. пособие / В.П. Дмитренко, Е.В. Сотникова, А.В. Черняев.- 2-е изд., стер.- CD-RW 700 MB/80 MIN.- СПб.: Лань, 2014.- 368 с.: ил.: Диск-1экз. Қосымша/ Дополнительная: 4. С.А. Әміреев, А. А. Жаханов, к. Құдайбергенұлы медициналық паразитология Алматы: "кітап" баспасы, 2015. 422 5. С.А. Әміреев, А. Г. Нәжмеденова, А. Б. Даниярова, М. К. Габасова жұқпалы аурулардың иммундық алдын алу. Оқулық. 2017.59 б. 6. Жалпы дезинфекция негіздері. Оқулық. К. Н. Набенов. 2016.56
--	--

Пәннің коды мен атауы (қазақша, ағылшынша)	КОАFAZhBA 5211 Қоршаған ортаға антропогендік факторлардың әсерінің жағдайын бағалау әдістері (Methods for assessing the impact of anthropogenic factors on the environment)
Код и название дисциплины (рус., англ.)	MOVAFOS 5211 Методы оценки воздействия антропогенных факторов на окружающую среду (Methods for assessing the impact of anthropogenic factors on the environment)
Пәннің ПОҚ ППС дисциплины	PhD, аға оқытушы Сагидолдина Ж.Е. PhD, ст. преподаватель Сагидолдина Ж.Е.
Пән циклі Цикл дисциплины	БП/ТК БД/КВ
Оқу деңгейі Уровень обучения	Магистратура
Білім беру бағдарламасы (шифр, атауы) Образовательная программа	7M05204 –Экология
Академиялық кредит Кол-во академических кредитов	5
Оқыту формасы Форма обучения	Күндізгі Очная
Семестр	1
Пәннің пререквизиттері Пререквизиты дисциплины	Жаратылыстанудың экологиялық аспектілері, Экологиялық мониторинг Экологические аспекты естествознания/ Экологический мониторинг
Пәннің постреквизиттері Постреквизиты дисциплины	Қоршаған ортаның химиясы мен физикасы, Экологиядағы геоакпараттық жүйелер Химия и физика окружающей среды, Геоинформационные технологии в экологии
Пәнді оқу мақсаты	Магистранттарға қоршаған ортаға антропогендік әсердің мөлшері мен салдары туралы түсінік беру, техногендік

Цель изучения дисциплины	жүйелердің табиғатқа және адамға жүйелі әсерінен болатын ықтимал теріс салдарларды сандық бағалау принциптерімен таныстыру. дать магистрантам представление о величине и последствиях антропогенного воздействия на окружающую среду, ознакомить, с принципами количественной оценки возможных негативных последствий как от систематических воздействий техногенных систем на природу и человека
Пән мазмұны Содержание дисциплины	Қоршаған ортаға, техногендік жүйелерге антропогендік әсерлер және олардың адам мен қоршаған ортаға әсері. Қоршаған ортаға антропогендік әсер. Рұқсат етілген антропогендік жүктеме. Антропогенные воздействия на окружающую среду, Техногенные системы и их воздействие на человека и окружающую среду. Антропогенное воздействие на окружающую среду. Допустимая антропогенная нагрузка.
Пәннің құзіреттілігі Компетенция дисциплины	Пәнді меңгергеннен кейін магистрант: - біледі: экологиялық факторлар; сыртқы орта факторлары (табиғи-климаттық) және адам денсаулығы; - эпидемиялық, пандемиялық процестердің механизмдері; инфекциялық және паразиттік жүйелер; инфекция қоздырғыштарының берілу механизмдері мен жолдары; - атмосфералық ауаның, ауыз судың және топырақтың сапасына қатысты негізгі заңнамалық және нормативтік құжаттар. - түсінеді: ҚО –да негізгі ластағыштарды анықтау және сандық бағалау әдістерін қолданыңыз - қолдана алады: эпидемиологиялық жағдайды талдау, ғылыми-практикалық эпидемиологиялық зерттеулерді дербес дайындау және жүргізу. - құзретті: топырақтың биосферадағы рөлі туралы терең білімге ие болу, бұл білімді өндірістік және ғылыми салада дұрыс пайдалану мүмкіндігі. После освоения дисциплины магистр должен: - знать: экологические факторы; факторы внешней среды (природно-климатические) и здоровья человека; - механизмы эпидемических, пандемических процессов; инфекционные и паразитарные системы; механизмы и пути передачи возбудителей инфекции; - основные законодательные и нормативные документы, касающиеся качества атмосферного воздуха, питьевой воды и почвы. - понимать: использовать методы обнаружения и количественной оценки основных загрязнителей в ОС - применить: анализировать эпидемиологическую обстановку, самостоятельно готовить и проводить научно-практические эпидемиологические исследования. - быть компетентным: обладать углубленными знаниями о роли почвы в биосфере, умением правильно использовать эти знания в производственной и научной сфере.
Қорытынды бақылау нысаны Форма итогового контроля	Емтихан Экзамен
Пәннің оқытылу мерзімі Продолжительность дисциплины	1 академиялық кезең (15 апта) 1 академический период (15 недель)

Әдебиеттер тізімі Список литературы	Негізгі/Основная: 1. Биологические инвазии в водных и наземных экосистемах. М.: Изд-во кмк, 2017.- 436 с 2. Петров К.М. Общая экология: взаимодействие общества и природы: Учебное пособие для вузов. Химиздат 2015- 352 с. 3. Гольд З.Л. Словарь терминов и понятий по водным экосистемам : Учебно-метод. Пособие / Краснояр. Гос. Ун-т. – Красноярск, 2018. 4. Кичигин, В. И. Комплексная оценка качества природных вод / В. И. Кичигин, Е. Д. Палагин// ВСТ. – 2017. – №7. – с.11. 5. Куриленко, В. В. Экспресс–оценка токсичности вод на основе биотестирования на примере поверхностных водоемов Санкт–Петербурга / В.В. Куриленко, О. В. Зайцева // Водные ресурсы - 2016. – Т.32. – № 4. – С. 425-434. Қосымша/Дополнительная: 6. Вронский, В.А. Экология и окружающая среда. Словарь – справочник М.: 2014 7. Исаков Н.А. Республика Казахстан. Т. 3 . Окружающая среда и экология Алматы 2006 8. Канаев А.Т., Экология воды. Алматы 2010
--	---

Пәннің коды мен атауы (қазақша, ағылшынша) Код и название дисциплины (рус., англ.)	KSZhB 5301 -Кәсіпкерлік саласындағы жобаларды басқару (Project management in the field of entrepreneurship) UPOP 5301 «Управление проектами в области предпринимательства» (Project management in the field of entrepreneurship)
Пәннің ПОҚ ППС дисциплины	э.ғ.к. аға оқытушы Курбанбаева А.А. к.э.н. старший преподаватель Курбанбаева А.А
Пән циклі Цикл дисциплины	КП/ЖК ПД/ВК
Оқу деңгейі Уровень обучения	Магистратура
Білім беру бағдарламасы Образовательная программа	7М05204- Экология
Академиялық кредиттер саны Кол-во академических кредитов	5
Оқыту түрі Форма обучения	Күндізгі Очная
Семестр	2
Пәннің пререквизиттері Пререквизиты дисциплины	Экономикалық талдау және статистика (бакалавриат) Экономический анализ и статистика (бакалавриат)
Пәннің постреквизиттері Постреквизиты дисциплины	Магистерлік диссертацияны жазу Написание магистерской диссертации
Пәнді оқу мақсаты	Осы курстың мақсаты магистранттарда өзгерістерді және даму процестерін басқаруға қатысты шешімдерді құру, қабылдау және бағалау үшін кәсіпкерлік қызметте жобаларды басқарудың әдіснама негіздерін, әдістері мен тәсілдерін құру және пайдалану білімі мен іскерлігін қалыптастыру болып табылады. Алынған білім оларға жобаларды басқару мәселелерінде кәсіпорындарға көмек көрсетуге көмектеседі.
Цель изучения дисциплины	Целью настоящего курса является формирование у магистрантов

	знаний и умений построения и использования основ методологии, методов и способов управления проектами в предпринимательской деятельности для построения, принятия решений и оценки относительно управления изменениями и процессами развития. Полученные знания помогут им оказывать помощь предприятиям в вопросах управления проектами.
Пәннің мазмұны Содержание дисциплины	Жобаларды және бағдарламаларды басқарудың негізгі әдіснамаларымен, әдістерімен және тәсілдерімен, инвестициялау және жобаларды дайындау әдістерімен танысу, инвестициялық мүмкіндіктерді талдау және ұйымды басқарудың жобалық-бағдарланған нысанына көшіру, басқару шешімдерін қабылдауды компьютерлік қолдау әдістері мен жүйелері, уақытты басқару әдістері, жобалардың құны, жобаларды бағалау, олардың сапасы мен тәуекелдері, адами ресурстар және сатып алулар;- жобаларды, бағдарламаларды әзірлеу және оларды жаңа технологиялар негізінде тәжірибеге енгізу, заманауи әдістер мен құралдарды қолдана отырып жобаларды бақылау, жобалардың экономикалық тиімділігін бағалау, заманауи әдістерді қолдана отырып жобаларды басқарудың типтік схемаларын қолдану мүмкіндігі. Ознакомление с основными методологиями, методами и способами управления проектами и программами, методами инвестирования и подготовки проектов, анализировать инвестиционных возможностей и переводу организации на проектно-ориентированную форму управления, методами и системами компьютерной поддержки принятия управленческих решений, методы управления временем, стоимость проектов, оценка проектов, их качеством и рисками, человеческими ресурсами и закупками; - умение разрабатывать проекты, программы и внедрять их в практику на основе новых технологий, выполнять мониторинг проектов с использованием современных методов и средств, оценивать экономическую эффективность проектов, использовать типичные схемы управления проектами при помощи современных методов.
Пәннің құзыреттілігі	Пәнді меңгергеннен кейін магистрант: -Біледі: жобаны басқарудың заманауи әдіснамасын; басқару объектісі ретінде жобалардың, бағдарламалардың анықтамалары мен түсініктерін; басқару субъектілері және олар пайдаланатын құралдар туралы анықтамалар мен түсініктерді; жобаның әртүрлі функционалдық салаларын басқару процестері мен құралдарын; жобаларды басқаруда қолданылатын қазіргі заманғы бағдарламалық құралдар мен ақпараттық технологияларды; жобаларды басқарудың даму тарихы мен үрдістерін; жобаны басқарудың негізгі құралдарын.; -Қолдана алады: жобаның стейкхолдерлерінің мақсаттары мен мүдделерін талдау; жобаның мақсатын, пәндік саласын және құрылымын анықтау; жобаны жүзеге асырудың күнтізбелік жоспарын есептеу; жобаның жиынтық жоспарының негізгі бөлімдерін қалыптастыру; жобаның тәуекелдерін талдау; жобаны басқарудың негізгі міндеттерін шешу үшін бағдарламалық құралдарды таңдауды жүзеге асыру. -Құзыретті:- жобалардағы командалық жұмыс дағдылары;

Компетенция дисциплины	кәсіпкерліктегі күрделі емес жобаларды өз бетінше басқару техникасы; жобаларды басқарудың барлық функционалдық салаларындағы күрделі жобаларды басқарушыға көмектесуге қабілетті болу; күрделі жобаларға команда жұмысына тиімді қатысуға қабілетті болу После освоения дисциплины магистрант должен: Знать: современную методологию управления проектом; определения и понятия проектов, программ и их контекста как объектов управления; определения и понятия о субъектах управления и используемого ими инструментария; процессы и инструменты управления различными функциональными областями проекта; современные программные средства и информационные технологии, используемые в управлении проектами; историю и тенденции развития управления проектами; основные инструменты контроллинга проекта; Уметь: анализировать цели и интересы стейкхолдеров проекта; определять цели, предметную область и структуры проекта; рассчитывать календарный план осуществления проекта; формировать основные разделы сводного плана проекта; анализировать риски проекта; осуществлять выбор программных средств для решения основных задач управления проектом. Быть компетентным: -навыками командной работы в проектах; техникой самостоятельного управления несложными проектами в предпринимательстве; быть способным помогать управляющему сложными проектами во всех функциональных областях управления проектами; быть способным эффективно участвовать в работе команды в сложных проектах
Қорытынды бақылау нысаны Форма итогового контроля	Емтихан Экзамен
Пәннің оқытылу мерзімі Продолжительность дисциплины	1 академиялық кезең (15 апта) 1 академический период (15 недель)
Әдебиеттер тізімі Список литературы	Негізгі/Основная: 1. A Guide to the Project Management Body of Knowledge (PMBOK® Guide) 6th ed-2017 2. Поташева, Г.А. Управление проектами (проектный менеджмент) [Текст]: учеб. пособие / Г.А. Поташева.- М.: ИНФРА-М, 2020.- 224 с.- (Высшее образование. Бакалавриат). 3. Антонов, Г.Д. Управление проектами организации [Текст]: учебник / Г.Д. Антонов, О.П. Иванова, В.М. Тумин.- М.: ИНФРА-М, 2019.- 244 с.- (Высшее образование. Бакалавриат). 4. Балашов, А.И. Управление проектами: Учебник и практикум для СПО / А.И. Балашов, Е.М. Рогова, М.В. Тихонова и др. - Люберцы: Юрайт, 2016. - 383 с. 5. Bakirbekova, A.M. Managing innovative projects [Текст]: textbook / A.M. Bakirbekova, B.M. Pazykhayir; L.N.Gumilyov Eurasian National Un-ty.- Almaty: Lantar Trade, 2018.- 145 p. 6. Тихомирова, О.Г. Управление проектами. Практикум [Текст]: учеб. пособие / О.Г. Тихомирова.- М.: ИНФРА-М, 2019.- 273 с. ҚазҰАУ электронды кітапханасы http://library.kaznau.kz/new/?lang=ru

Пәннің коды мен атауы (қазақша, ағылшынша) Код и название дисциплины (рус., англ.)	EGZA 5318 Экологиядағы ғылыми-зерттеулер әдіснамасы (Methodology of scientific research in ecology) MNIE 5318 Методология научных исследований в экологии (Methodology of scientific research in ecology)
Пәннің ПОҚ ППС дисциплины	а.ш.ғ.д., профессор Сулейменова Н.Ш. д.с.х.н., профессор Сулейменова Н.Ш.
Пән циклі Цикл дисциплины	КП/ЖК ПД/ВК
Оқу деңгейі Уровень обучения	Магистратура
Білім беру бағдарламасы (шифр, атауы) Образовательная программа	7M05204 –Экология
Академиялық кредит Кол-во академических кредитов	5
Оқыту формасы Форма обучения	Күндізгі Очная
Семестр	2
Пәннің пререквизиттері Пререквизиты дисциплины	Қоршаған орта және биологиялық әртүрлілікті сақтау Окружающая среда и сохранение биологического разнообразия
Пәннің постреквизиттері Постреквизиты дисциплины	Қоршаған ортаның химиясы мен физикасы Химия и физика окружающей среды
Пәнді оқу мақсаты Цель изучения дисциплины	Ғылыми білім мен практикалық дағдыларды қалыптастыру, эксперименттерді жоспарлау және зерттеу әдістемесін таңдау, магистранттардың экологиялық ғылымның өзекті мәселелерін, қоршаған ортаны қорғауды, агроэкожүйе ресурстарының проблемаларын шешу және технологияны дамыту үшін ғылыми зерттеулерге деген қызығушылығын ояту.математикалық сенімділікпен экологиялық таза өнім алу. Сформировать научное знание и практические навыки планирование экспериментов и выбора методики исследования, вызвать интерес магистрантов, к научному исследованию для решения актуальных проблем экологической науки, охрана окружающей среды, проблемы ресурсов агроэкосистемы и разработки технологии получение экологической чистой продукции с математической достоверностью.
Пән мазмұны Содержание дисциплины	Экологиядағы ғылыми зерттеулер әдістемесіне кіріспе. Тәжірибелік іс әдістемесі туралы түсінік. Мамандық үшін тәжірибелік іс әдістемесінің маңызы. Экологиядағы методтер мен зерттеу әдістері. Экологиялық нысандардағы зерттеу шаралары (экожүйеде, қауымдастықтағы зерттеулер, популяциялық эволюция). Далалық тәжірибе әдістерімен экологиялық зерттеулер. Далалық тәжірибе және оның ерекшеліктері. Введение в Методику научных исследований в экологии. Понятие о методике опытного дела. Значение методики опытного дела для специальности. Методы и методика исследования в экологии. Мероприятия исследования в экологических объектах (в экосистеме, исследования в сообществе, популяционной эволюции). Экологические исследования методами полевого опыта. Полевой опыт и его

	особенности проведения.
Пәннің құзіреттілігі Компетенция дисциплины	Пәннің меңгергеннен кейін магистрант: - біледі: экология және агроэкология саласындағы зерттеудің негізгі әдістері мен ғылыми әдістері, эксперименттік зерттеулерді қою мен жүргізуге қойылатын негізгі әдістемелік талаптар мен қағидаттарға төтеп бере білу; -түсінеді: экологиялық зерттеулер жүргізу кезінде олар экожүйенің, популяцияның, популяцияның және зерттеу ортасының эволюциялық құрылымының қалыптасуының теориялық маңызды заңдылықтарын анықтап, олардың дұрыстығын дәлелдей алуы керек. -қолдана алады: заманауи биологиялық жоғары тиімді әдістерді қолдана отырып, инновациялық шешімдерді алу қабілетіне ие болу. -құзретті: экологиялық ғылымның өзекті мәселелерін, қоршаған ортаны қорғауды, агроэкожүйе проблемаларын шешу және технологияны дамыту үшін эксперименттерді жоспарлау және заманауи зерттеу әдістерін таңдауда материалдық сенімділікпен экологиялық таза өнім алу. После освоения дисциплины магистр должен: - знать основными приемами и научными методами исследования в области экологии и агроэкологии, уметь выдерживать основные методические требования и принципов предъявляемые к постановке и проведению экспериментальных исследований; - понимать при проведении экологических исследований должны уметь выявлять теоретические значимые закономерности формирования экосистемы, популяции, совокупности и эволюционные структуры среды изучения и уметь доказать их достоверность. - применить владеть способностью получение инновационных решений с использованием современных биологических высокоэффективных методов. - быть компетентным в планировании экспериментов и выбора современной методики исследования для решения актуальных проблем экологической науки, охрана окружающей среды, проблемы агроэкосистемы и разработки технологии получения экологической чистой продукции с математической достоверностью.
Қорытынды бақылау нысаны Форма итогового контроля	Емтихан Экзамен
Пәннің оқытылу мерзімі Продолжительность дисциплины	1 академиялық кезең (15 апта) 1 академический период (15 недель)
Әдебиеттер тізімі Список литературы	Негізгі/Основная: 1. Новиков А.М., Новиков Д.А. Методология научного исследования, М.: Либроком, 2015, 2. Новиков А.М., Новиков Д.А. Методология. – М.: СИНТЕГ- 2016. - 668с. 3. Clark David P., Pazdernik Nanette J. Biotechnology: tutorial - Update Ed. - London: Elsevir Inc., 2015. - 750 p. 4. Сулейменова, Н.Ш. Методология научных исследований в экологии [Электронный ресурс]: учебник для магистрантов и

	докторантов / Н.Ш. Сулейменова; КазНАИУ.- Алматы: Айтұмар, 2023.- 324 с. Қосымша/Дополнительная: 5. Сапарбаев, Ә.Ж. Экономикалық - математикалық әдістер мен модельдер [Мәтін]: оқулық / Ә.Ж. Сапарбаев, А.Т. Мақұлова; Қазақстан Республикасы Білім және ғылым министрлігі.- Алматы: Бастау, 2007.- 358 б. 6. Геоинформационные системы и дистанционное зондирование в экологических исслед. М., Акад.проект, 2005. 7. 10. Шевелуха В.С. и др. Сельскохозяйственная биотехнология. - М., Высшая школа - 2008 г. 712 с. Федорова А.И., Никольская А.Н. Практикум по экологии и охране окружающей среды. М., Владос, 2003. 8. Сулейменова Н.Ш. МНИ Методика научных исследований // Учебно-методический комплекс Изд. Агроунивер., А.2010.-88
--	---

Пәннің коды мен атауы (қазақша, ағылшынша) Код и название дисциплины (рус., англ.)	BSHM 6319 Бизнес шешімдерін модельдеу (Modeling of business solutions) MBR 6319 Моделирование бизнес-решений (Modeling of business solutions)
Пәннің ПОҚ ППС дисциплины	т.к.н., профессор Ахметов Қ.А. к.т.н., профессор Ахметов Қ.А.
Пән циклі Цикл дисциплины	КП/ЖК ПД/ВК
Оқу деңгейі Уровень обучения	Магистратура
Білім беру бағдарламасы (шифр, атауы) Образовательная программа	7М05204 –Экология
Академиялық кредит Кол-во академических кредитов	5
Оқыту формасы Форма обучения	Күндізгі Очная
Семестр	3
Пәннің пререквизиттері Пререквизиты дисциплины	Биологиялық және шикізат қорларын тиімді пайдаланудың жаңа технологиялары Новые технологии рационального использования биологических и сырьевых ресурсов
Пәннің постреквизиттері Постреквизиты дисциплины	МҒЗЖ НИРМ
Пәнді оқу мақсаты Цель изучения дисциплины	Өндірістік процестер мен жүйелерді оңтайландыру саласында теориялық және қолданбалы білім мен дағдыларды игеру, сондай-ақ АӨК ұйымдары мен Аграрлық бизнесте тиімді басқару шешімдерін қабылдау үшін экономикалық-математикалық модельдеу әдістерін пайдалану дағдыларын игеру. Овладение теоретическими и прикладными знаниями и умениями в области оптимизации производственных процессов и систем, а также приобретения навыков использования методов экономико-математического моделирования для принятия эффективных управленческих решений в организациях АПК и в

	аграрном бизнесе.
Пән мазмұны Содержание дисциплины	«Бизнес-шешімдерді модельдеу» оқу пәнінің мазмұны, бүтіндей ауыл шаруашылығы өндірісінің барлық салалары бойынша ҚазҰАУ дайындалатын мамандардың кәсіптік қызметтік өнімдерінің бәсекелестікке қабілеттілігін артырып, магистранттарды қазіргі ақпараттық технологиялар және математикалық әдістер жетістіктерін белсенді және мақсаттық бағытта пайдалануға қызықтыра отырып, оларға қолдау көрсету арқылы базалық және кәсіптік пәндер аймақтарында алынған кәсіптік білімдерді агробизнесінің соңғы мақсатымен жүйелік байлануын қамтамасыздандырады. Пәннің мазмұнында алғашқы мәселені формалдаудан бастап, оның математикалық моделін құру және шешу, шешім нәтижесін талдау арқылы басқару шешімі қалыптасқанға дейін, барлық шешім қабылдау кезеңдері қысқа нақтылы түсіндіріледі. Шешім қабылдау процесінің, математикалық моделін құру, шешу, сонымен қатар шешім нәтижелерін компьютер көмегімен талдау жүргізуге үлкен көңіл бөлінеді. Шешімдер қабылдауда өндірістік, транспорттық және қаржылық есептердің модельдері, шешімдер қабылдау теориясының элементтері және нақтылы тәжірибелік есептерді компьютерде шешу алгоритмдері қарастырылады. Сонымен қатар көптеген тәжірибеде кездесетін есептерге жақындатқан, өз бетінше шығаруға мысалдар мен есептер ұсынылады. Содержание учебной дисциплины «Моделирование бизнес-решений» обеспечивает системную увязку профессиональных знаний в предметной области всех специальностей, готовящихся в КазНАУ с конечной целью агробизнеса, стимулируя магистрантов к активному и целенаправленному использованию достижений информационных технологий и математических методов в интересах поддержания и повышения конкурентоспособности предприятий, отраслей и сельскохозяйственного производства в целом. В содержании дисциплины лаконично излагается весь процесс принятия решения, начиная от формализации исходной проблемы, далее через построение и решение математической модели на компьютере до анализа решения и формирования управленческого решения. Основное внимание уделено построению и решению математических моделей и анализу этих решений с помощью компьютера. Рассмотрены производственные, транспортные и финансовые модели задач, необходимые для выбора управленческих решений различной сложности. Изложение ведется в максимально понятной и лаконичной форме, разбирается большое количество примеров и задач с реальными данными. Предлагаются примеры и задачи для самостоятельного решения.
Пәннің құзіреттілігі	Пәнді меңгергеннен кейін магистрант: - біледі: - әрекеттерді зерттеу модельдерін және әдістерін қолдану арқылы жобалау методологиясын, оның ішінде аграрлық өндірісті модельдеу, агросалаларының және экономикалық факторлар кешенін ескере отырып, агросалалық қызметтердің өндірістік параметрлерін онтайластыратын математикалық модельдер даярлау, сызықтық және бүтін сандық программалау есептерінің модельдерін даярлау, сонымен қатар

Компетенция дисциплины	кәсіпорындарды оңтайлы орналастыру және кішігірім ауыл шаруашылық кәсіпорындарында агротехникаларды оңтайлы қолдану әдіс-тәсілдерін. -түсінеді: - кәсіптік іс-әрекеттерінде жаратылыстану пәндерінің негізгі заңдарын пайдалана алуға, математикалық талдау және модельдеу әдістерін қолдана алуға, аграрлық жүйеде теориялық және эксперименталдық зерттеулер жүргізе алуға -қолдана алады: аграрлық жүйеде математикалық әдістермен модельдеуді, жабықтарды оңтайлы жүктеуді, технологиялық процестерді оңтайлауды және жаппай қызмет көрсету теорисын, ақпараттарды сақтау, қайта өңдеу әдістерін, тәсілдерін және жинапалу құралдарын, ақпараттарды басқару құралы ретінде компьютермен жұмыс жасауды. -күзретті: аграрлық жүйе менеджментінің әртүрлі сұрақтарын шешу әдіс-тәсілдерін, оның ішінде өзінің кәсіптік іс-әрекеттерінде математикалық әдістерді және компьютерді қолдануға, өндірісте, ғылымда және бизнесте жаңа жұмыс құралы - компьютер арқылы дәйекті (оңтайлы) шешімдер қабылдауға дағдылану; ақпараттық технологиялар аясында экономикалық көрсеткіштерді талдауда және модельдеуде әртүрлі методологиялық амалдарды қолдана алу; агроинженерлік нәтижелік көрсеткіштерді талдауда және математикалық модельдеуде заманауи әдістерін қолдану арқылы ғылыми зерттеулер жүргізе алу және оларды өзбетінше ұйымдастыру қабілеттігіне. После освоения дисциплины магистр должен: - знать методологию проектирования с использованием методов и моделей исследования операций, в т.ч. моделирования аграрного производства, разработки математических моделей оптимизации производственных параметров агроинженерных объектов и процессов с учётом комплекса аграрно-отраслевых и экономических факторов, приёмов разработки моделей задач линейного и целочисленного программирования, а также приёмов и методов оптимального размещения предприятий и оптимального использования аграрных ресурсов в малых сельскохозяйственных предприятиях. - понимать использовать основные законы естественно-научных дисциплин в профессиональной деятельности, применять методы математического анализа и моделирования, теоретического и экспериментального исследования в аграрной системе. - применить методами математического моделирования аграрной системы, оптимальной загрузки оборудования, оптимизации технологических процессов и теории массового обслуживания; основными методами, способами и средствами получения, хранения, переработки информации, иметь навыки работы с компьютером как средством управления информацией. - быть компетентным в вопросах менеджмента аграрной системы, в том числе освоении нового инструмента работы – компьютера, новой методологии управления, базирующейся на системном подходе, теории и методах принятия решений, математическом моделировании, применении разнообразных
------------------------	---

	методологических подходов к моделированию и анализу экономических показателей в среде информационных технологий; способностях самостоятельно организовать и проводить научные исследования с использованием современных методов математического моделирования и анализа различных результатных показателей.
Қорытынды бақылау нысаны Форма итогового контроля	Емтихан Экзамен
Пәннің оқытылу мерзімі Продолжительность дисциплины	1 академиялық кезең (15 апта) 1 академический период (15 недель)
Әдебиеттер тізімі Список литературы	Негізгі/Основная: 1.Ахметов К.А. Моделирование бизнес решений//Учебник на государственном языке, разработан по заданию МОН РК для специальностей технического, инженерного, аграрного и экономического направления.– Алматы: изд. «Айтұмар» 2019. 2.Ахметов Қ.А., Сейдалиева Г.О. «Бизнес-шешімдерді модельдеу» курсы бойынша зертханалық және МӨЖ жұмыстарды орындау үшін әдістемелік нұсқаулар. 1-ші бөлім. – Алматы:«Айтұмар» баспасы, 2017. 3.Ахметов Қ.А., Сейдалиева Г.О. «Бизнес-шешімдерді модельдеу» курсы «АӨК мазмұнды есептерін шығару әдістері» тақырыбы бойынша зертханалық және МӨЖ жұмыстарды орындау үшін әдістемелік нұсқаулар. 2-ші бөлім. – Алматы:«Айтұмар» баспасы, 2017. 4.Ахметов К.А., Киргизбаева Б.Ж.,и Кожамкулова Ж.Ж. Учебно-методические указания для проведения лабораторно-практических занятий в магистратуре по курсу «Моделирование бизнес решений» на английском языке, зарегистрированные в ОУМР, 1-ая часть. – Алматы: изд. «Айтумар», 2020 г. – 45 с. 5.Ахметов К.А., Киргизбаева Б.Ж.,и Кожамкулова Ж.Ж. Учебно-методические указания для проведения лабораторно-практических занятий в магистратуре по курсу «Моделирование бизнес решений» на английском языке, зарегистрированные в ОУМР, 2-ая часть. – Алматы: изд. «Айтумар», 2020 г. – 48 с. Қосымша/Дополнительная: 6. Ахметов Қ.А. Менеджментте математикалық әдістер// Оқулық. –Алматы: ЖШС “Эверо” баспаханасы, 2005.– 516 б. 7. Ахметов Қ.А., Асаев Р.А. Компьютермен басқару шешімдерін қабылдау (болжау және жоспарлау негізінде)//Оқулық. – Алматы:«Бастау» баспасы, ҚР БҒМ грифмен, 2014. – 392 б. 8.Ахметов Қ.А. MS Excel-де бизнес-шешімдер қабылдау// Оқулық. – Алматы: «Агроуниверситет», ҚР БҒМ грифмен, 2010, –317 б.

Пәннің коды мен атауы (қазақша, ағылшынша) Код и название дисциплины (рус., англ.)	Кон 6322 Конфликтология (Conflictology) Кон 6322 Конфликтология (Conflictology)
Пәннің ПОҚ ППС дисциплины	п.ғ.к., профессор Аманбаева Э.А. к.п.н., профессор Аманбаева Э.А.
Пән циклі Цикл дисциплины	КП/ЖК ПД/ВК

Оқу деңгейі Уровень обучения	Магистратура
Білім беру бағдарламасы (шифр, атауы) Образовательная программа	7M05204 –Экология
Академиялық кредит Кол-во академических кредитов	5
Оқыту формасы Форма обучения	Күндізгі Очная
Семестр	3
Пәннің пререквизиттері Пререквизиты дисциплины	Жоғары мектептің педагогикасы Педагогика высшей школы
Пәннің постреквизиттері Постреквизиты дисциплины	МҒЗЖ НИРМ
Пәнді оқу мақсаты Цель изучения дисциплины	Мақсаты: магистранттарға білім беру және оларды конфликтология пәнінің мазмұны бойынша әрекет жасауға үйрету; білім алушыларды конфликтерді тануға, олардың салдарын болжай білуге және оларды басқаруға, қалыңыстардың алдын алу және реттеу әдістерін меңгеруге, дауға қатысушыларды келісімге келтіруге мүмкіндік беретін бітімгерлік рәсімдер туралы түсінік алуға үйрету Цель: дать знания магистрантам и обучить их действиям по содержанию дисциплины конфликтология; научить обучающихся распознавать конфликты, предвидеть их последствия и управлять ими, овладеть методами профилактики и урегулирования конфликтов, получить представление о примирительных процедурах, позволяющих привести к согласию участников спора.
Пән мазмұны Содержание дисциплины	Конфликтологияға кіріспе. Конфликт механизмдерінің теориялары. Конфликтердің типологиясы. Отбасылық жанжалдар. Жанжалды басқару технологиялары. Жанжал жағдайындағы тұлғалық мінез-құлық теориялары. Келіссөздер психологиясы жанжалдарды шешу. Медиация қалыңыстарды басқару технологиясы ретінде. Қоғамдағы қалыңыстар. Ұйымдардағы қайшылықтар. Жанжалдар мен стресс Введение в конфликтологию Теории механизмов возникновения конфликтов. Типология конфликтов. Семейные конфликты. Технологии управления конфликтами. Теории поведения личности в конфликте Психология переговорного процесса по разрешению конфликтов. Медиация как технология регулирования конфликта. Конфликты в обществе. Конфликты в организациях. Конфликты и стресс
Пәннің құзіреттілігі	Пәннің меңгергеннен кейін магистрант: -біледі: Жанжалдарды басқарудың негізгі кезеңдері мен бағыттары, Қалыңыстардың негізгі түсініктері, категориялары және жіктелуі, қалыңыстардың факторлары мен шарттары, Жанжалдың даму кезеңдері, қалыңыстың дамуының деструктивті және сындарлы жолдары; Жанжал жағдайындағы мінез-құлық стратегиясы мен тактикасы; -түсінеді: ақпаратты талдаңыз және жанжал туғызатын факторлар мен жағдайларды анықтаңыз;

Компетенция дисциплины	Тұлғааралық қақтығыстарды шешудің негізгі әдістері мен технологияларын қолдану; -қолдана алады: жанжалдардың алдын-алу әдістері мен технологияларын қолдану; туындаған қақтығыстардың жағымсыз салдарын түзету; -күзретті: персоналды басқарудың заманауи технологияларына, соның ішінде мәдениетаралық ортаға негізделген тұлғааралық, топтық және ұйымдастырушылық коммуникацияларды құру кезінде шиеленісті жағдайларды шешуде. После освоения дисциплины магистр должен: знать • Основные этапы и тенденции становления конфликтологии • Базовые понятия, категории и классификации конфликтов • Факторы и условия возникновения конфликтов • Этапы развития конфликта, деструктивный и конструктивный пути развития конфликтов; • Стратегии и тактики поведения в конфликтной ситуации уметь • Анализировать информацию и определять факторы и условия, вызывающие конфликты; • Применять основные методы и технологии разрешения межличностных конфликтов; • Применять методы и технологии профилактики конфликтов; и коррекции негативных последствий произошедших конфликтов владеть навыками • Понятийно-категориальным аппаратом предмета «Конфликтология» • Основами диагностики и разрешения конфликтов различных уровней; • Навыками определения собственного стиля поведения в конфликтах; • Методами психологической защиты в общении с конфликтными людьми; быть компетентным - в разрешения конфликтных ситуаций при проектировании межличностных, групповых и организационных коммуникаций на основе современных технологий управления персоналом в том числе межкультурной среде.
Қорытынды бақылау нысаны Форма итогового контроля	Емтихан Экзамен
Пәннің оқытылу мерзімі Продолжительность дисциплины	1 академиялық кезең (15 апта) 1 академический период (15 недель)
Әдебиеттер тізімі Список литературы	Негізгі/Основная: 1. Абдрахманова, А.Т. Конфликтология [Мәтін]: оқу-әдістемелік құралы / А.Т. Абдрахманова, М.П. Оспанбаева.- Алматы: Эпиграф, 2016.- 130 б. 2. Мырзаханова, М.Н. Құқықтық конфликтология және медиация негіздері [Мәтін]: оқу құралы / М.Н. Мырзаханова, Е.Н. Мырзаханов. Алматы: TechSmith, 2018.- 124 б. 3. konfliktologiya/5721-7-mezhlichnostnye-konflikty.html 4. konfliktologiya/410-lekcii-po-discipline Қосымша/Дополнительная:

	1. Анцупов А.Я., Шипилов А.И. Конфликтология. – М.: ЮНИТИ, 2002. 2. Ворожейкин И.Е., Кибанов А.Я., Захаров Д.К. Конфликтология: учебник. – М.: ИНФРА-М, 2000. 3. Руденко А.М., Самыгин С.И. Конфликтология: учебное пособие для бакалавров. – Ростов н /Д: Феникс, 2013. 4. Дмитриев А.В. Конфликтология. – М.: Гардарики, 2000. 5. Богданов Е.Н., Зазыкин В.Г. Психология личности в конфликте: учебное пособие. – 2-е изд. – СПб.: Питер, 2004. 6. Ведение переговоров и разрешение конфликтов / Пер. с англ. – М.: Альпина Бизнес Букс, 2006. 7. Некрасова А.Н. Конфликтология. Конфликты в организациях : Учебное пособие/ А.Н. Некрасова. – М.: мииТ, 2008. – 8. Гришина Н.В. Психология конфликта. – СПб.: Питер, 2001. – 464 9. Доценко Е.Л. Психология манипуляции: Феномены и механизмы защиты. – М.: 1997. 10. Скотт Д. Конфликты, пути их преодоления. – Киев: Внешторгиздат, 1991. 11. Дружинин В.Н. Психология семьи. – Екатеринбург: Деловая книга, 2000. 12. Анцупов А. Словарь конфликтолога / А. Анцупов, А. Шипилов – М.: ЭКСМО, 2010.
--	--

Пәннің коды мен атауы (қазақша, ағылшынша) Код и название дисциплины (рус., англ.)	АЕ 5323 Агрожүйелер экологиясы (Ecology of agricultural systems) ЕА 5323 Экология агросистем (Ecology of agricultural systems)
Пәннің ПОҚ ППС дисциплины	PhD, аға оқытушы Әбдірахымов Н.Ә. PhD, ст.преподаватель Әбдірахымов Н.Ә.
Пән циклі Цикл дисциплины	КП/ТК ПД/КВ
Оқу деңгейі Уровень обучения	Магистратура
Білім беру бағдарламасы (шифр, атауы) Образовательная программа	7М05204 –Экология
Академиялық кредит Кол-во академических кредитов	6
Оқыту формасы Форма обучения	Күндізгі Очная
Семестр	3
Пәннің пререквизиттері Пререквизиты дисциплины	Қоршаған орта және биологиялық әртүрлілікті сақтау Окружающая среда и сохранение биологического разнообразия
Пәннің постреквизиттері Постреквизиты дисциплины	МҒЗЖ НИРМ
Пәнді оқу мақсаты	Сапалы биологиялық өнімдер шығаратын өндіріс тұрақтылығын қамтамасыз ету, агроэкожүйелердің табиғи биоэнергетикалық потенциалын максималды пайдалану, аграрлық сектордың табиғи-ресурстарын қорғау және жаңғырту, қоршаған табиғи ортаға деген негативті ықпалдарды алып тастау және минимализациялау.

Цель изучения дисциплины	Обеспечение стабильности производства качественных биопрепаратов, максимальное использование природного биоэнергетического потенциала агроэкосистем, охрана и модернизация природно-ресурсов аграрного сектора, снятие и минимизация негативного воздействия на окружающую природную среду.
Пән мазмұны Содержание дисциплины	Кіріспе. Аграрлық экологияның жаңа бөлімі ретінде, оның мәселелері және міндеттері мен тәсілдері. Мемлекеттің ұлттық қауіпсіздігінің құрамды бөлігі ретінде агроэкологиялық қауіпсіздігінің мәні мен мазмұны. Аграрлық экология туралы түсінік. Аграрлық экология зерттеу нысандары. Еліміздің агроэкологиялық қауіпсіздігі ауыл шаруашылығы экологиясының негізі. Ауыл шаруашылығы экологиясы агроценоздағы организмдердің өзара байланысы. Ауыл шаруашылығы өндірісі кезінде адамдардың қор-шаған ортамен өзара әрекеттесуі. Введение. Аграрная экология как новый раздел, ее проблемы, задачи и подходы. Сущность и содержание агроэкологической безопасности государства как составной части национальной безопасности. Понятие аграрной экологии. Объекты изучения аграрной экологии. Агроэкологическая безопасность страны основа экологии сельского хозяйства. Экология сельского хозяйства взаимосвязь организмов в агроценозе. Взаимодействие людей с фондовой средой при сельскохозяйственном производстве.
Пәннің құзіреттілігі Компетенция дисциплины	Пәнді меңгергеннен кейін магистрант: - біледі: табиғат пән қоғам арасындағы негізгі заңдылықтарын; - биосфераның дамуы және экожүйенің қызметінің негіздері; - қоршаған орта мен өндірістің зиянды және қауіпті факторларының адам денсаулығына әсерін; - жаһандық, аймақты және жергілікті деңгейде концепцияларды, стратегияларды, тұрақты дамудың мәселелері мен практикалық жүйелердің және оларды шешу жолдарын; - қоршаған ортаны қорғаудың негізгі заңнамаларын; - қауіпсіз өндірістік үрдістерді ұйымастыру қағидаттарын -түсінеді: табиғи ортаның агроэкологиялық жағдайын бағалау; -қолдана алады: қоршаған ортаны өндірістің техногенді әсерін бағалай білу; - табиғи ресурстармен байланысты агроэкологиялық – экономикалық жүйелердің даму тенденциясын сынай білу және олардың агроэкологиялық салдарын сипаттау. -құзретті: агроэкологиялық-экономикалық жүйенің тұрақты дамуының тиімді жағдайларын анықтау әдісі; - табиғат қорғау міндеттерін шешумен байланысты тақырыптарды логикалық ұғынуды ұйымдастыру; - қоршаған орта мониторингінің стандарттарын меңгеру; ғылыми және арнайы әдебиет көздерін іздеу және жүйелеу После освоения дисциплины магистрант должен: - знать основные закономерности природы и общества; - развитие биосферы и основы деятельности экосистемы; - влияние вредных и опасных факторов окружающей среды и производства на здоровье человека; - разработка концепций, стратегий, проблем устойчивого развития и практических систем

	и путей их решения на глобальном, региональном и местном уровнях; - основные законы охраны окружающей среды; - принципы организации безопасных производственных процессов. - понимать оценивать агроэкологическое состояние природной среды; - применить оценивать техногенное воздействие производства на окружающую среду; критиковать тенденции развития агроэколого-экономических систем, связанных с природными ресурсами, и характеризовать их агроэкологические сферы - быть компетентным методом определения эффективных условий устойчивого развития агроэколого-экономической системы; - организация логического осмысления тем, связанных с решением природоохранных задач; - освоение стандартов мониторинга окружающей среды; поиск и систематизация источников научной и специальной литературы
Қорытынды бақылау нысаны Форма итогового контроля	Емтихан Экзамен
Пәннің оқытылу мерзімі Продолжительность дисциплины	1 академиялық кезең (15 апта) 1 академический период (15 недель)
Әдебиеттер тізімі Список литературы	Негізгі/Основная: 1. Агроэкология. Под ред. В.А.Черникова. М., 2015 г. 2. Өсімдік шаруашылығы Арыстанғұлов, С.С - Алматы: Айтұмар, 2016. 3. Қарқынды егіншілікте тыңайтқыштарды қолдану, Балғабаев, Ә.М. ҚазҰАУ, 2017.- 134 б 4. Суғару мелиорациясы. Зубаиров, О.З Эверо, 2015.- 266 б.. 5. Сенокосы и пастбища на осушаемых землях Нечерноземья, А.А.Зотов., Астана, 2015.- Қосымша/Дополнительная: 6. Охрана окружающей среды и рациональное использование природных ресурсов, . Мухаметкаримов, К.М., КазНАУ, 2011.- 243 7. Топырақ және өсімдік экологиясы, Мамыш, М.М. : KazBookTrade, 2017 8. Сельскохозяйственная экология Жанадилов, А.Ю.. Алматы: Эверо, 2015.- 232 с. 9. Мал шаруашылығы өнімдерінің экологиясы Телеуғали, Т.М. ҚазҰАУ.- Алматы: Айтұмар, 2015. 10. Топырақтың экологиялық мониторингі Мотузова, Г.В Алматы: Экономика баспасы, 2013.

Пәннің коды мен атауы (қазақша, ағылшынша) Код и название дисциплины (рус., англ.)	EBNP 5323 Экологиялық бақылаудың негізгі принциптері (Basic principles of environmental control) ОРЕК 5323 Основные принципы экологического контроля (Basic principles of environmental control)
Пәннің ПОҚ ППС дисциплины	т.ғ.к., аға оқытушы Муташева Г.С. к.т.н., ст.преподаватель Муташева Г.С.
Пән циклі Цикл дисциплины	КП/ТК ПД/КВ

Оқу деңгейі Уровень обучения	Магистратура
Білім беру бағдарламасы (шифр, атауы) Образовательная программа	7M05204 –Экология
Академиялық кредит Кол-во академических кредитов	6
Оқыту формасы Форма обучения	Күндізгі Очная:
Семестр	2
Пәннің пререквизиттері Пререквизиты дисциплины	Қоршаған орта және биологиялық әртүрлілікті сақтау Окружающая среда и сохранение биологического разнообразия
Пәннің постреквизиттері Постреквизиты дисциплины	Экологиялық мәдениет Экологическая культура
Пәнді оқу мақсаты Цель изучения дисциплины	мемлекеттік органдардың, жергілікті өзін-өзі басқару органдарының, кәсіпорындар мен азаматтардың экологиялық нормалар мен ережелерді сақтау жөніндегі қызметін зерттеу барысында анықтау. изучение деятельности государственных органов, органов местного самоуправления, предприятий и граждан по соблюдению экологических норм и правил.
Пән мазмұны Содержание дисциплины	Тіршілік ортасын қорғау және биоалуандықты сақтау мәселелерінің туындау себептері, пәннің мазмұны мен міндеттері. Биологиялық ғылым және биоалуандық. Генетикалық және түр алуандығы, қауымдастықтар мен экожүйелер алуандығы. Түр түрлілігі заңдылықтары. Биоалуандықтың «ыстық нүктелері». Биоалуандықтың өзгеруі. Экологиялық факторлардың биоәртүрлілікке әсері. Биоалуантүрлілікті сақтау. Биотүрлілікті сақтауда ерекше қорғалатын табиғи аумақтардың орны мен рөлі. Қазақстан Республикасындағы қоршаған ортаны қорғау және қоршаған ортаны қорғау саласындағы халықаралық ынтымақтастық. Введение. Основные принципы экологического контроля. Организация государственного экологического контроля. Производственный экологический контроль. Общественный экологический контроль. Методы и средства наблюдения и контроля за состоянием окружающей среды. Контроль загрязнения атмосферного воздуха. Контроль загрязнения водных объектов. Контроль загрязнения почв. Инструментальные методы анализа. Геоэкологические аспекты энергетики. Методы геоэкологического мониторинга. Биологический мониторинг. Структурно-поэлементное моделирование. Социально-гигиенический мониторинг. Геоинформационные системы: общие вопросы. История развития ГИС. Основные направления развития современных ГИС. Ввод информации в ГИС. Нормирование качества окружающей среды.
Пәннің құзіреттілігі	Пәнді меңгергеннен кейін магистрант: - біледі: табиғи ғылымның дамуының негізгі кезеңдері мен заңдылықтары, жаңа бағыттардың пайда болуының объективті қажеттілігін түсіну, экологияның іргелі ұғымдары мен

Компетенция дисциплины	әдіснамалық аспектілері жүйесі, ғылыми танымның формалары мен әдістері, олардың экологтарды жалпы кәсіптік даярлаудағы рөлі, қоршаған ортаның сапасын бағалаудың заманауи прогрессивті әдістері туралы түсініктің болуы; зерттеулерде алынған нәтижелерді есептер және ғылыми жарияланымдар түрінде ұсынады, проблемаларды талдау, оларды шешу стратегиясын жоспарлау -түсінеді: сыни ойлау, жылдам дамып келе жатқан Цифрлық технологиялар дәуірінде өмір сүру, деректердің ірі ауқымымен жұмыс істеу, командада тиімді жұмыс істеу, өзгерістерге тез бейімделу; -қолдана алады: нормативтік құқықтық базаның, халықаралық практиканың өзгерістерін, ішкі факторлардың әсерін ескере отырып, экологиялық бағыттардың даму үрдістерін ғылыми және экономикалық түсіндіру; -құзыретті: ойлау мәдениетін меңгерген, ақпаратты жалпылауға, талдауға, қабылдауға, мақсат қоюға және оған жету жолдарын таңдауға қабілетті; - мәдениеттің адам өмірінің нысаны ретіндегі маңызын түсіну және өз қызметінде толеранттылық, диалог және ынтымақтастықтың қазіргі заманғы қағидаттарын басшылыққа алу; - белгісіздік жағдайында жұмыс істеу және шығармашылық тәсілді талап ететін күрделі Талдамалық міндеттерді орындау; - дүниетанымдық, жаратылыстану-ғылыми проблемаларды, биотехнологиялық процестерді түсіну және талдау. После освоения дисциплины магистр должен: - знать: основные этапы и закономерности развития естественной науки, пониманием объективной необходимости возникновения новых направлений, наличием представления о системе фундаментальных понятий и методологических аспектов экологии, форм и методов научного познания, их роли в общеобразовательной профессиональной подготовке экологов, современные прогрессивные методы оценки качества окружающей среды; представляет полученные в исследованиях результаты в виде отчетов и научных публикаций (стендовые доклады, рефераты и статьи в периодической научной печати), анализировать проблемы, планировать стратегию их решения. - понимать: критически мыслить, жить в эпоху быстроразвивающихся цифровых технологий, обращаться с крупными массивами данных, эффективно работать в команде, быстро адаптироваться к изменениям; - применить научную и <i>экономическую</i> интерпретацию тенденций развития экологических направлений, с учетом изменений нормативной правовой базы, международной практики, влияния внутренних факторов; -применить: научную и <i>экономическую</i> интерпретацию тенденций развития экологических направлений, с учетом изменений нормативной правовой базы, международной практики, влияния внутренних факторов; - быть компетентным: к формированию и объективной оценке личностного уровня притязаний, <i>владеет</i> культурой мышления, способен к обобщению, анализу, восприятию информации,
------------------------	--

	постановке цели и выбору путей ее достижения; - понимании значения культуры как формы человеческого существования и руководствоваться в своей деятельности современными принципами толерантности, диалога и сотрудничества; - работе в условиях неопределенности и выполнять сложные аналитические задачи, требующие творческого подхода; - понимать и анализировать мировоззренческие, естественнонаучные проблемы, биотехнологические процессы и прогнозировать возможное их развитие в будущем; - участия в междисциплинарном и межведомственном взаимодействии в решении профессиональных задач, способен на обучение и мобильность для развития компетенций необходимых для адаптации к меняющемуся рынку труда.
Қорытынды бақылау нысаны Форма итогового контроля	Емтихан Экзамен
Пәннің оқытылу мерзімі Продолжительность дисциплины	1 академиялық кезең (15 апта) 1 академический период (15 недель)
Әдебиеттер тізімі Список литературы	Негізгі/Основная: 1. Оценка воздействия на окружающую среду: учеб. пособие / В.К.Донченко, В.В.Иванова, В.М.Питулько, В.В.Растоскуев; под ред. В. М. Питулько.- 2-е изд., стереотип.- М.: Академия, 2016. 2. Стандарты качества окружающей среды: учеб. пособие для вузов / Н.С.Шевцова, Ю.Л.Шевцов, Н.Л.Бацукова [и др.]; под ред. М.Г.Ясовеева.- Мн.-М.: Новое знание; ИНФРА-М, 2015. 3. Сулейменова, Н.Ш. Окружающая среда и человек [Текст]: учебник для вузов / Н.Ш. Сулейменова, Б.Ж. Махамедова, М.В. Филипова.- Алматы: Эпиграф, 2016.- 264 с. Қосымша/Дополнительная: 4. Экология и экономика природопользования: учебник / под ред. Э.В. Гирусова. - 4-е изд., перераб. и доп. - Москва: ЮНИТИ-ДАНА, 2014. - 607 с. - (Серия "Золотой фонд российских учебников"). - Рек. МО РФ. - ISBN 978-5-238-01686-3. 5. Арустамов Э.А., Левакова И.В., Баркалова Н.В. «Экологические основы природопользования»: 5-е изд. перераб. и доп., М.: Издательский Дом «Дашков и К», 2008-320с. 6. Колесников С.И. «Экологические основы природопользования». Учебник. Изд-во «Дашков», 2008-304с.

Пәннің коды мен атауы (қазақша, ағылшынша) Код и название дисциплины (рус., англ.)	ТКО 6324 Топырақ және қоршаған орта (Soil and environment) POS 6324 Почва и окружающая среда (Soil and environment)
Пәннің ПОҚ ППС дисциплины	а.ш.ғ.д., профессор Сулейменова Н.Ш. д.с.х.н., профессор Сулейменова Н.Ш.
Пән циклі Цикл дисциплины	КП /ТК ПД/КВ
Оқу деңгейі Уровень обучения	Магистратура
Білім беру бағдарламасы (шифр, атауы)	7М05204 –Экология

Образовательная программа	
Академиялық кредит Кол-во академических кредитов	6
Оқыту формасы Форма обучения	Күндізгі Очная
Семестр	3
Пәннің пререквизиттері Пререквизиты дисциплины	Қоршаған орта және биологиялық әртүрлілікті сақтау Окружающая среда и сохранение биологического разнообразия
Пәннің постреквизиттері Постреквизиты дисциплины	МҒЗЖ НИРМ
Пәнді оқу мақсаты Цель изучения дисциплины	Топырақ туралы идеялар табиғаттың тәуелсіз табиғи тарихи денесі, биосфераның негізгі компоненті, топырақтың пайда болу заңдылықтары мен топырақ құнарлылығының қалыптасуы, топырақ пен топырақ жамылғысының экологиялық функциялары туралы білім беру, Топырақтың негізгі қасиеттерін талдауға, топырақтың қасиеттері мен режимдерін, олардың құнарлылық деңгейін бағалауға үйрету. Представления о почве как о самостоятельном естественно историческом теле природы, базовом компоненте биосферы, дать знания о закономерностях почвообразования и формировании почвенного плодородия, об экологических функциях почв и почвенного покрова, научить проводить анализ основных свойств почв, оценивать свойства и режимы почв, уровень их плодородия.
Пән мазмұны Содержание дисциплины	Топырақтың экологиялық функциялары. Органикалық заттардың көздері және олардың химиялық құрамы. Топырақтың физикалық және физикалық- механикалық қасиеттері. Экологические функции почв. Источники органических веществ и их химический состав. Физические и физико-механические свойства почвы.
Пәннің құзіреттілігі Компетенция дисциплины	Пәнді меңгергеннен кейін магистрант: - біледі: қазіргі заманғы топырақ терминологиясы, топырақ түзудің факторлары мен жалпы схемасы, -түсінеді: Топырақтың құрамы, қасиеттері, режимдері және экологиялық функциялары; -қолдана алады: топырақ қасиеттері мен режимдерін, топырақ құнарлылығының деңгейін және оны шектейтін факторларды анықтау және бағалау; -күзретті: топырақтың жалпы физикалық, химиялық және физика-химиялық қасиеттерін талдау әдістері После освоения дисциплины магистр должен: - знать - современную почвенную терминологию, факторы и общую схему почвообразования, состав, свойства, режимы и экологические функции почв; - понимать идентифицировать и оценивать почвенный свойства и режимы - применить уровень почвенного плодородия и факторы его лимитирующие - быть компетентным методами анализа общих физических, химических и физико-химических свойств почв.
Қорытынды бақылау нысаны	Емтихан

Форма итогового контроля	Экзамен
Пәннің оқытылу мерзімі Продолжительность дисциплины	1 академиялық кезең (15 апта) 1 академический период (15 недель)
Әдебиеттер тізімі Список литературы	Негізгі/Основная: 1.Бахов, Ж.К. Экология почв [Текст]: учеб. пособие / Ж.К. Бахов, А.А. Утебаев; МСХ РК; КазАТУ им. С.Сейфуллина; МОН РК; Южно-Казахст. гос. ун-т им. М.Ауэзова.- Алматы: ССК, 2019.- 116 2. Курбанов, С.А. Почвоведение с основами геологии [Текст]: учеб. пособие / С.А. Курбанов, Д.С. Магомедова.- 2-е изд., стереотип.- СПб.: Лань, 2016.- 288 с. 3. Мамышов, М.М. Топырақ және өсімдік экологиясы [Мәтін]: оқу құралы / М.М. Мамыш.- Алматы: KazBookTrade, 2017. 4. Калдыбаев, С. Засоленные почвы Казахстана и их мелиорация [Текст]: учебное пособие / С. Калдыбаев; Казахский национальный аграрный университет.- Алматы: Айтумар, 2014. Қосымша/Дополнительная: 5.География и экология почв Казахстана [Текст] / К.Ш.Фаизов, С.Б.Кененбаев, Ж.У.Мамутов [и др.].- Алматы: Б.и., 2006.- 348с. 6. Фиторемедиация загрязненных пестицидами почв [Текст]: метод. рекомендации / А. Нуржанова, Р. Kulakov, К. Жамбакин [и др.].- Алматы: Таймас, 2008.- 160 с. 7. Tabatabai, M.A. Chemical processes in soils [Текст] / M.A. Tabatabai, D.L. Sparks.- Madison; Wisconsin; USA: Soil Science Society of America, 2005.- 723 p. 8. Учебно-методический комплекс дисциплины ЕРА 7306 "Экология почв в агроландшафтах" [Текст] / сост. Н.Ш.Сулейменова, Б.Ж.Махамедова; КазНАУ.- Алматы: Айтумар, 2016.- 127 с.

Пәннің коды мен атауы (қазақша, ағылшынша) Код и название дисциплины (рус., англ.)	ЕМ 6324 Экологиялық мәдениет/Environmental culture ЕК 6324 Экологическая культура/ Environmental culture
Пәннің ПОҚ ППС дисциплины	п.ғ.к., профессор Махамедова Б.Я. к.п.н., профессор Махамедова Б.Я.
Пән циклі Цикл дисциплины	КП/ТК ПД/КВ
Оқу деңгейі Уровень обучения	Магистратура
Білім беру бағдарламасы (шифр, атауы) Образовательная программа	7М05204 –Экология
Академиялық кредит Кол-во академических кредитов	6
Оқыту формасы Форма обучения	Күндізгі Очная
Семестр	3
Пәннің пререквизиттері Пререквизиты дисциплины	Табиғи ресурстарды тиімді пайдалану Рациональное использование природных ресурсов
Пәннің постреквизиттері	МҒЗЖ

Постреквизиты дисциплины	НИРМ
Пәнді оқу мақсаты Цель изучения дисциплины	магистранттардың экологиялық мәдениеті дағдыларын дамуы өзара іс-қимылдың негізгі қағидаттарымен танысу арқылы жалпы экологиялық мәдениет адам, қоғам және табиғат, қоршаған ортаның тұжырымдамалық негіздерімен танысу. Развитие навыков экологической культуры магистрантов знакомство с основными принципами взаимодействия общая экологическая культура знакомство с концептуальными основами человека, общества и природы, окружающей среды.
Пән мазмұны Содержание дисциплины	Экологиялық мәдениеттің теориялық негіздері. Табиғатты қорғау қызметінің экологиялық негіздері. Экологиялық мәдениетті қалыптастыру негіздері. Негізгі заманауи экологиялық мәселелер. Теоретические основы экологической культуры. Экологические основы природоохранной деятельности. Основы формирования экологической культуры. Основные современные экологические проблемы.
Пәннің құзіреттілігі Компетенция дисциплины	Пәннің меңгергеннен кейін магистрант: - біледі: экологиялық мәдениет және этика негіздері; экологиялық-биологиялық және әлеуметтік-экологиялық ақпаратты талдау нәтижелерін ескере отырып, өз қызметін жоспарлау және жүзеге асыру; - түсінеді: қазіргі экологиялық білім берудің принциптері мен тенденцияларына сүйене отырып, экологиялық білім берудің нақты тәжірибесін талдау; - қолдана алады: өзекті экологиялық проблемаларды шешудің жүйелі тәсілдерін. - құзретті: аумақтың экологиялық мәселелерін шешуде басқарудың жүйелік әдістерін қолдану. Теоретические основы экологической культуры. Экологические основы природоохранной деятельности. Основы формирования экологической культуры. Основные современные экологические проблемы.
Қорытынды бақылау нысаны Форма итогового контроля	Емтихан Экзамен
Пәннің оқытылу мерзімі Продолжительность дисциплины	1 академиялық кезең (15 апта) 1 академический период (15 недель)
Әдебиеттер тізімі Список литературы	Негізгі/Основная: 1. Сулейменова Н.Ш. Природопользование и ресурсосберегающие технологии в агроэкосистеме: //Учебник. - Алматы: Издательство «Айтұмар», 2015. – 265 с. 2. Гирусов Э.В. Экология и экономика природопользования: учебник для вузов/ Под ред. Э.В. Гирусова - М.: ЮНИТИ, 2016. 3. Воробьев А.Е. и др. Основы природопользования: экологические, экономические и правовые аспекты. Учебное пособие/А.Е. Воробьев и др. /Под ред. проф. В.В. Дьяченко. - Ростов н/Д: Феникс, 2015. - 544 4. Мирзадинов Р.А. Экология и устойчивое развитие: Учебное пособие. Р.А.Мирзадинов – Алматы: КазАТК, 2016. 5. Гальперин М. В. Г15 Экологические основы природопользования: Учебник.- М.: ФОРУМ: ИНФРА-М, 2015 Қосымша/Дополнительная:

	6. Н. Н. Сорока Учебное пособие ОСНОВЫ ЭКОЛОГИЧЕСКОЙ КУЛЬТУРЫ И ЭКОЛОГИЧЕСКОГО ПРАВА Омск Издательство ОмГПУ 2016 7.Зарипова Р.С. Основы экологической культуры : учебное пособие для вузов / Р. С. Зарипова, В. Р. Махубрахманова. — Москва : Издательство Юрайт, 2024. — 106 с. — (Высшее образование). — ISBN 978-5-534-14092-7. 8. Ильиных И.А. Экологическая этика : учебное пособие. — Горно-Алтайск : РИО ГАГУ, 2009. – 434 с.
--	--

Пәннің коды мен атауы (қазақша, ағылшынша) Код и название дисциплины (рус., англ.)	КОНФ 6325 Қоршаған ортаның химиясы мен физикасы (Environmental Chemistry and Physics) HFOS 6325 Химия и физика окружающей среды (Environmental Chemistry and Physics)
Пәннің ПОҚ ППС дисциплины	PhD, аға оқытушы Аубакиров Н.П. PhD, ст.преподаватель Аубакиров Н.П.
Пән циклі Цикл дисциплины	КП/ТК ПД/КВ
Оқу деңгейі Уровень обучения	Магистратура
Білім беру бағдарламасы (шифр, атауы) Образовательная программа	7М05204 –Экология
Академиялық кредит Кол-во академических кредитов	6
Оқыту формасы Форма обучения	Күндізгі Очная
Семестр	3
Пәннің пререквизиттері Пререквизиты дисциплины	Табиғи ресурстарды тиімді пайдалану Рациональное использование природных ресурсов
Пәннің постреквизиттері Постреквизиты дисциплины	МҒЗЖ НИРМ
Пәнді оқу максаты Цель изучения дисциплины	Магистранттарды кәзіргі экологиялық мәселелерді зерттеуде жүйелі тәсілді қамтамасыз ететін негізгі экологиялық ойлауды қалыптастыру. Цель: у магистрантов формирование базового экологического мышления, которое обеспечивает системным подходом к изучению современных экологических проблем
Пән мазмұны	Жер қабатының құрылымы. Атмосферадағы физико-химиялық процесстер. Гидрологиялық цикл және гидросфераның құрылымы. Литосферадағы физико-химиялық процесстер. Қоршаған ортаға әсер етудің химиялық негіздері. Заттың антропогендік циклі. Қоршаған ортаның негізгі ластаушылары. Уыттылығы және суперуыттылығы. Бейорганикалық токсиканттар. Экологиядағы математикалық модельдеу. Қоршаған ортаның экологиялық сапа стандарттары. Атмосфералық ластану нормасы. Су объектілеріндегі ластаушы заттардың нормасы. Топырақтағы зиянды заттардың құрамын нормалау. Қоршаған орта сапасын бақылау. Қоршаған ортаны қорғау саласындағы сәйкестікті растау объектілері мен рәсімі.

дисциплины	
Әдебиеттер тізімі Список литературы	Негізгі/Основная: 1. Анарбекова, Г.Д. Химия и физика окружающей среды [Электронный ресурс]: учеб. пособие / Г.Д. Анарбекова, Г.С. Муташева.- Алматы: Б.и., 2020.- 101 с. 2.Экологический мониторинг - Хаустов А.П. Москва 2018г. 3.ҚР экологиялық, Су, Жер және Орман кодекстері. [Электрондық ресурс]. 4. Жумаев, Е.Д. Химия и физика окружающей среды [Электронный ресурс]: учебно-методический комплекс дисциплины для магистранта / Е.Д. Жумаев.- Алматы: КазНАУ, 2009.- 58с. 5. Анарбекова, Г.Д. Қоршаған ортаның химия және физикасы [Электронный ресурс]: оқу құралы / Г.Д. Анарбекова, Г.С. Муташева.- Алматы: Басп. ж., 2020.- 80 б. Қосымша/Дополнительная: 6.Е.И. Короткова, О.А. Воронова, Физико-химические методы исследования и анализа, 2011 7.Рыспеков, Т.Р. Мониторинг природной среды Алматы 2007 8.Панин, М.С. Экология почв Алматы 2008

Пәннің коды мен атауы (қазақша, ағылшынша) Код и название дисциплины (рус., англ.)	ZZhTED 6325 Заманауи «Жасыл технологиялар» және экологиялық дизайн (Modern «Green technology and environmental design») SZTED-6325 Современные «Зеленые технологии и экологический дизайн» (Modern «Green technology and environmental design»)
Пәннің ПОҚ ППС дисциплины	т.ғ.к., аға оқытушы Муташева Г.С. к.т.н., ст. преподаватель Муташева Г.С.
Пән циклі Цикл дисциплины	КП/ТК ПД/КВ
Оқу деңгейі Уровень обучения	Магистратура
Білім беру бағдарламасы (шифр, атауы) Образовательная программа	7М05204 –Экология
Академиялық кредит Кол-во академических кредитов	6
Оқыту формасы Форма обучения	Күндізгі Очная
Семестр	3
Пәннің пререквизиттері Пререквизиты дисциплины	Табиғи ресурстарды тиімді пайдалану Рациональное использование природных ресурсов
Пәннің постреквизиттері Постреквизиты дисциплины	МҒЗЖ НИРМ
Пәнді оқу мақсаты Цель изучения дисциплины	ОЖ-ға теріс әсерді азайту, қалдықтар санын азайту арқылы тұтынылатын ресурстар көлемін азайту үшін дизайнды жақсарту. Снижение негативного влияния на ОС, улучшения дизайна для сокращения объема потребляемых ресурсов, за счет уменьшения количества отходов.
Пән мазмұны	Халықаралық жасыл технологиялар және инвестициялық жобалар

Содержание дисциплины	Орталығының қызметі. Өнеркәсіптік кәсіпорындарды талдау. Қазақстанның ең озық қолжетімді технологиялар қағидаттарына көшуі. "Жасыл технология", анықтамасы, түсінігі, міндеттері, қолданылуы, қолданылуы. «Жасыл технология» саласы. «Қазақстандағы жасыл технологияның» басым бағыттары. Деятельность Международного центра зеленых технологий и инвестиционных проектов. Анализ промышленных предприятий. Переход Казахстана на принципы наилучших доступных технологий. «Зеленая технология», определение, понятия, задачи использование, применение. Сферы «зеленой технологии». Приоритетные направления «зеленой технологии в Казахстане».
Пәннің құзіреттілігі Компетенция дисциплины	Пәнді меңгергеннен кейін магистрант: -біледі: жасыл технология мен экологиялық дизайнның мәні; Қазіргі заманғы зерттеулердің бағыттары; жасыл технология құралдарын пайдаланудың негізгі үрдістері, мәселелері мен перспективалары. -түсінеді: қазіргі кезеңдегі жасыл технология құралдарының даму тенденциялары мен перспективалары. -қолдана алады: жасыл технология мен экологиялық дизайн саласындағы ғылыми зерттеулер әдістері. -құзретті: ресурстардың сарқылуын болдырмау арқылы тұрақты дамуға ықпал етіңіз. После освоения дисциплины магистр должен: знать: сущность зеленой технологии и экологического дизайна; направления современных исследований; основные тенденции, проблемы и перспективы использования инструментов зеленой технологии. понимать: тенденции и перспективы развития инструментов зеленой технологии на современном этапе. применить: методы научных исследований, в сфере функционирования зеленой технологии и экологического дизайна. быть компетентным: способствовать устойчивому развитию, предотвращая истощение ресурсов.
Қорытынды бақылау нысаны Форма итогового контроля	Емтихан Экзамен
Пәннің оқытылу мерзімі Продолжительность дисциплины	1 академиялық кезең (15 апта) 1 академический период (15 недель)
Әдебиеттер тізімі Список литературы	Негізгі/Основная: 1. Сальников, Т. Л. Тажибаева, С. Е. Полякова, оқу орнының Жасыл кеңсесі: оқу құралы. – Алматы: Қазақ университеті, 2015. – 108 б. 2. Сүлейменова Н.Ш., Махамедова Б.Ж. Биологиялық және шикізат қорларын ұтымды пайдаланудың жаңа технологиялары [Электрондық ресурс] / Махамедова Б.Ж. Сүлейменова Н.Ш. [ж.б.]; ҚазҰАУ.- Алматы: Айтұмар, 2016. 3. Панкин М. В., С. В. Захарова. Экологиялық дизайн: жоғары оқу орындарына арналған оқу құралы. 2-ші басылым., испр. және қосымша-Мәскеу: Юрайт баспасы, 2020. -197 б. Қосымша/Дополнительная: 4. Грожан Д. Жаңадан келген дизайнердің анықтамалығы / «стильді заттар» сериясы. - Ростов н / Дону: Феникс, 2004. – 320

	5.Елочкин М. Е. Қазіргі дизайнға кіріспе. М.: Кнорус, ИПР СПО, 2005. – 278 б. 6.Кондратьева К. А. Дизайн және мәдениет экологиясы. – М.: Мгхпу Редакциялық-баспа тобы. Строганова, 2000. – 106 б. 7. Крайзмер Л. П., Сочивко В. П. Бионика – 2 басылым., М.: Ағарту, 2000. – 206 б. 8.Мартека В., Бионика, транс. ағыл. тіл., М.: Мир, 1967. – 129 б. 9.Нестеренко О.И. Дизайнерның қысқаша энциклопедиясы. – М.: Жас гвардия, 2001.– 315 б
--	--

Пәннің коды мен атауы (қазақша, ағылшынша) Код и название дисциплины (рус., англ.)	EGZh 6326 Экологиядағы геоақпараттық жүйелер (Geoinformational technologies in ecology) GTE 6326 Геоинформационные технологии в экологии (Geoinformational technologies in ecology)
Пәннің ПОҚ ППС дисциплины	т.ғ.к., аға оқытушы Муташева Г.С. к.т.н., ст. преподаватель Муташева Г.С.
Пән циклі Цикл дисциплины	КП/ТК ПД/КВ
Оқу деңгейі Уровень обучения	Магистратура
Білім беру бағдарламасы (шифр, атауы) Образовательная программа	7М05204 –Экология
Академиялық кредит Кол-во академических кредитов	5
Оқыту формасы Форма обучения	Күндізгі Очная
Семестр	2
Пәннің пререквизиттері Пререквизиты дисциплины	Табиғи ресурстарды тиімді пайдалану Рациональное использование природных ресурсов
Пәннің постреквизиттері Постреквизиты дисциплины	Ауылшаруашылық нысандарының қоршаған ортаға әсерін бағалау Оценка воздействия сельскохозяйственных объектов на окружающую среду
Пәнді оқу мақсаты Цель изучения дисциплины	Функционалды мүмкіндіктердің теориялық негіздерін игеру, кеңістіктік деректерді қазіргі геоақпараттық технологиялар құралдарымен зерттеу жүргізу. Освоения теоретических основ функциональных возможностей, проведения исследования пространственных данных инструментами современных геоинформационных технологий.
Пән мазмұны Содержание дисциплины	Функционалды мүмкіндіктердің теориялық негіздерін игеру, кеңістіктік деректерді қазіргі геоақпараттық технологиялар құралдарымен зерттеу жүргізу. Геоақпараттық жүйелер: жалпы мәселелер. ГАЖ даму тарихы. Қазіргі ГАЖ дамуының негізгі бағыттары. Ақпаратты ГАЖ-ға енгізу. ГАЖ-дағы ақпаратты талдау. Қашықтан зондтау тұжырымдамасы. Дүние жүзілік позициялау жүйесі. GPS қабылдағыштарына шолу. ГАЖ даму кезеңдері. ГАЖ жобалау ерекшеліктері. Геоинформационные системы: общие вопросы. История развития ГИС. Основные направления развития современных ГИС. Ввод информации в ГИС. Анализ информации в ГИС. Понятие дистанционного зондирования. Глобальная система

	позиционирования. Обзор GPS-приемников. Этапы разработки ГИС .Особенности проектирования ГИС
Пәннің құзіреттілігі	Пәнді меңгергеннен кейін магистрант: -біледі: геоинформатиканың теориялық негіздері және қазіргі геоақпараттық технологиялар, геоақпараттық жүйелердің функциялары. -түсінеді: геоақылымдарда ГАЖ-ны қолданудың негізгі идеялары, принциптері мен әдістері. -қолдана алады: кәсіби мәселелерді шешу үшін әр түрлі ақпарат көздерімен жұмыс істеу дағдылары. құзретті: ақпараттық-коммуникациялық технологияларды қолдана отырып және ақпараттық қауіпсіздіктің негізгі талаптарын ескере отырып, кәсіби қызметтің типтік мәселелерін шешуде.
Компетенция дисциплины	После освоения дисциплины магистрант должен: знать: теоретические основы геоинформатики и современных геоинформационных технологий, функции географических информационных систем; понимать: основные идеи, принципы и методы использования ГИС в науках о Земле. применить: навыки работы с информацией из различных источников для решения профессиональных задач, быть компетентным: в решениях стандартных задач профессиональной деятельности, с применением информационно-коммуникационных технологий и с учетом основных требований информационной безопасности.
Қорытынды бақылау нысаны Форма итогового контроля	Емтихан Экзамен
Пәннің оқытылу мерзімі Продолжительность дисциплины	1 академиялық кезең (15 апта) 1 академический период (15 недель)
Әдебиеттер тізімі Список литературы	Негізгі/Основная: 1.Р.Ю. Тоқмағамбетова, А.У. Мақанова Қазақстанның демографиялық жағдайына шөлейттенудің әсерін төмендету және оларды картографиялау жөніндегі іс-шаралар./ "Гидроэкология және метеорология", № 4, 2013. 120-130 б. 2.Оразбекова К.С., Искалиева г. м. қазақстандық Арал өңірінің шөлейттену процестерін бағалау үшін ГАЖ технологияларын пайдалану. "Орталық Азияның шөлейттенуі: бағалау, болжам, басқару" атты 1-ші Халықаралық ғылыми-тәжірибелік конференцияның материалдары.2014 ж. 3.Растоскуев в. в. экологиялық қауіпсіздіктің ақпараттық технологиялары / Электрондық ресурс. www.geo.ru.ru. 4. Картография және ГАЖ. / Электрондық ресурс. http://www.csofl.ru/solution/gis. 5.Географиялық зерттеулердің Аэроғарыштық әдістері: оқу. для студ. ЖОО. М.: Академия, 2014. 334 б. 6.Трифенова, Т. А. геоақпараттық жүйелер және экологиялық зерттеулердегі қашықтықтан зондтау: оқу. пособие для студ. жоғары оқу орындары / Т.А.Трифенова, и. в. Мищенко, а. н. Краснощеков.- М.: Академ. Жоба, 2015. 350 б. Қосымша/Дополнительная: 7. Даумова, Г.К. төтенше жағдайлардағы Экология және

	геоакпараттық жүйелер [Мәтін]: әдістемелік нұсқаулар / Г. К. Даумова, и. п. Каретина.- Өскемен: ШҚМТУ, 2010.50 б. 8. Лурье, и. К. геоакпараттық картографиялау. Геоинформатика және ғарыштық суреттерді сандық өңдеу әдістері: оқу. - 2-ші басылым., испр. /И. К. Лурье-М.: КДУ, 2010. 424 б.
--	---

Пәннің коды мен атауы (қазақша, ағылшынша) Код и название дисциплины (рус., англ.)	ANKOAB 6326 Ауылшаруашылық нысандарының қоршаған ортаға әсерін бағалау (Assessment of the impact of agricultural facilities on the environment) OVSOOS 6326 Оценка воздействия сельскохозяйственных объектов на окружающую среду (Assessment of the impact of agricultural facilities on the environment)
Пәннің ПОҚ ППС дисциплины	а.ш.ғ.д., профессор Сулейменова Н.Ш. Д.с.х.н., профессор Сулейменова Н.Ш.
Пән циклі Цикл дисциплины	КП/ТК ПД/КВ
Оқу деңгейі Уровень обучения	Магистратура
Білім беру бағдарламасы (шифр, атауы) Образовательная программа	7M05204 –Экология
Академиялық кредит Кол-во академических кредитов	5
Оқыту формасы Форма обучения	Күндізгі Очная
Семестр	3
Пәннің пререквизиттері Пререквизиты дисциплины	Табиғи ресурстарды тиімді пайдалану Рациональное использование природных ресурсов
Пәннің постреквизиттері Постреквизиты дисциплины	МҒЗЖ НИРМ
Пәнді оқу мақсаты Цель изучения дисциплины	Жобалық шешімдерді, қоршаған ортаның болжамды өзгерістерін іске асыру кезінде қоршаған ортаға ықтимал әсерді айқындау, сондай-ақ жоспарланған шаруашылық қызметті іске асыру мүмкіндігі немесе мүмкін еместігі туралы шешім қабылдау мақсатында болашақта оның жай-күйін болжау. определение возможного воздействия на окружающую среду при реализации проектных решений, предполагаемых изменений окружающей среды, а также прогнозирование ее состояния в будущем в целях принятия решения о возможности или невозможности реализации планируемой хозяйственной деятельности.
Пән мазмұны Содержание дисциплины	Экологиялық нормалаудың негізгі мақсаттары, міндеттері, принциптері мен түсініктері. Экологиялық нормалау тарихы. Экологиялық нормалау объектілері және негізгі ұғымдар. Экологиялық нормалау үшін негіз ретінде стандарттау және табиғатты пайдалануды басқару. Шаруашылық қызметтің экологиялық негіздемесі қызметі. Основные цели, задачи, принципы и понятия экологического нормирования. История экологического нормирования. Объекты экологического нормирования и основные понятия. Экологическое нормирование как основа для

	стандартизации и управления природопользованием. Экологическое обоснование хозяйственной деятельности.
Пәннің күзiреттiлiгi Компетенция дисциплины	Пәндi меңгергеннен кейiн магистрант: - бiледi: қоршаған ортаны қорғау жөнiндегi нормативтiк құжаттама; -түсiнедi: - экологиялық қызмет түрлерi; - қоршаған ортаны қорғау принциптерi мен ережелерi; -қолдана алады: ОЖ сапасының нормативтерi. -күзреттi: нормалар мен ережелердi, нормативтiк құжаттаманы, ОЖ сапа нормативтерiн, аспаптық бақылау құралдарын қолдана отырып, ОЖ сапасын бақылау бойынша теориялық және практикалық дағдылар. После освоения дисциплины магистр должен: - знать: нормативную документацию по охране окружающей среды; - понимать: нормативы качества ОС - применить: - видах экологической деятельности; - принципах и правилах охраны окружающей среды; - быть компетентным: теоретические и практические навыки по контролю качества ОС с использование норм и правил, нормативной документации, нормативов качества ОС, средств инструментального контроля.
Қорытынды бақылау нысаны Форма итогового контроля	Емтихан Экзамен
Пәннің оқытылу мерзiмi Продолжительность дисциплины	1 академиялық кезең (15 апта) 1 академический период (15 недель)
Әдебиеттер тiзiмi Список литературы	Негiзгi/Основная: 1. Макконнелл, Р.Л. Қоршаған ортаны қорғау мәселелерi: тұрақты болашаққа көзқарас [Мәтiн]: оқулық / Р.Л. Макконнелл, Д.К. Абель; ағыл. тiлiнен ауд. Г.Б.Абиева, Г.Ж.Жомартова; ҚР Бiлiм және ғылым м-трлiгi.- 4-бас.- Алматы: Дәуiр, 2017.- 320 б. 2. Иштаева, Ф. Экология [Мәтiн]: оқу құралы / Ф. Иштаева, Ш. Набидоллина, Ж. Молдағалиева.- 3-бас.- Астана: Фолиант, 2016.- 160 б. 3. Оценка воздействия на окружающую среду [Текст]: учеб. пособие / В.К.Донченко, В.В.Иванова, В.М.Питулько, В.В.Растоскуев; под ред. В. М. Питулько.- 2-е изд., стереотип.- М.: Академия, 2016.- 400 4. Сулейменова, Н.Ш. Окружающая среда и человек [Текст]: учебник для вузов / Н.Ш. Сулейменова, Б.Ж. Махамедова, М.В. Филипова.- Алматы: Эпиграф, 2016.- 264 с. 5. Булекбаева, К.Б. Экология және қоршаған ортаны қорғау [Мәтiн]: оқулық / К.Б. Булекбаева.- Алматы: Эверо, 2015.- 157 б. 6. Жайлыбай, К.Н. Биологиялық экология [Мәтiн]: оқулық / К.Н. Жайлыбай, Н.К. Нұрмаш.- Алматы: Эпиграф, 2015.- 420 б. 7. Есполов, Т.И. Табиғатты пайдалану және қоршаған ортаны қорғау [Мәтiн]: оқу құралы / Т.И. Есполов, А.О. Абралиев; ҚР Бiлiм және ғылым м-трлiгi; ҚазҰАУ.- Алматы: ҚазҰАУ, 2010.- 304 б. Қосымша/Дополнительная: 8.Жумабеков, Е.Ж. Охрана окружающей природной среды:

	экология, стандарты и сертификация [Текст]: учеб. пособие / Е.Ж. Жумабеков, Р.Е. Елешев; Алматин. обл. упр. охраны окружающей среды; МОН РК; КазНАУ.- Алматы: КазНАУ, 2002.- 40 с. 9. Оспанова, Г.С. Экология [Мәтін]: оқулық / Г.С. Оспанова, Г.Т. Бозшатаева; ҚР Білім және ғылым м-трлігі; Т.Рысқұлов атын. Қазақ экон. ун-ті.- Алматы: Экономика, 2002.- 405 б. 10. Бейсенова, Ә.С. Экология және табиғатты тиімді пайдалану [Мәтін]: оқу құралы / Ә.С. Бейсенова.- Алматы: Ғылым, 2005.- 216
--	--